

RESSÓ

DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

Any 7, Núm. 62 • Agost 94 • 220 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

Brillant
Reconeixement
de Mèrits a
Joan Veny i Clar

- El desgavell de Ses Covetes
- Entrevista a Na Maria des Cupons

- Sa Pista torna a obrir
- Història inacabable dels xibius d'Es Trenc

aquarius

Avda. Primavera, 40
07638 COLÒNIA DE SANT JORDI

**Ara, canviar a més
li costarà menys.**

Gesa

Informi's:
(cridada gratuïta)

900-220.220

**CANVI
a 220V**

TOT SÓN AVANTATGES

Sumari

L'encant d'un Balneari

Diuen que...	4
Vos recomanem...	5
Cartes dels lectors...	6
La Història dels xibius...	7
Les clarors de Joan Veny...	9
Reconeixement de Mèrits...	10
J. Mesquida i M. Nicolau...	11
Son Marge, una finca...	12
Réquiem per a un ciclista...	13
Cultura...	14
Sant Blai informa...	15
Notes d'Església...	16
Dos pams de calçons curts...	17
Fent una volta per la vila...	18
Educació...	22
Notícies de partits...	23
Campos d'un temps...	23
Conversa amb....	24
Escrips manllevats...	25
Notes Breus...	26
Les delícies de l'ombra...	27
El desgavell dels xibius...	28
Esperant Sharon Stone...	28
Esports...	29

Molt sovint, especialment en plena temporada estiuenca com la que ara vivim, solem acudir a reflexionar, de vegades amb una certa ambigüitat, en la presència a terres campaneres del Balneari de Sant Joan de la Font Santa, popularment conegut com **Es Baños de Campos**, i anomenats darrerament, amb una certa irregularitat de normativa confusa, els **Banys** de La Font Santa. El nom, evidentment, no fa la cosa, i no és del nostre interès aprofundir en aquests minúsculs detalls sense massa transcendència.

L'evidència serà que potser durant unes generacions els seguiran anomenant els **Baños**; mentre que externs i estrangers els coneixeran gràtament com un Balneari; un lloc únic a l'illa, en tot sentit meravellós, i del qual en volem parlar en aquestes quatre retxes editorials per tal d'evidenciar la seva grandesa particular i per fer-ne elogi de totes les instal·lacions, obertes a un més gran futur.

Assentat en la seva soledat i una placidesa única, el Balneari campaner és potser un dels testimonis més singulars i, a la vegada, més representatius del nostre municipi, i sense exagerar gens ni mica, emblemàtic també de la nostra illa, perquè a Mallorca és únic, en el sentit que no hi ha altra font d'aigües termals conegudes i ofertes a tothom, i perquè l'eficàcia, i l'eficiència d'aquestes aigües termals són reconegudes internacionalment i elogiades les seves instal·lacions per totes aquelles persones que han pogut gaudir-les.

Hi ha, però, dos punts sobre els quals es fa necessari reflexionar. En primer lloc la impressió que es té, o es manté, entre els campaners d'**Es Baños**. Aquesta pensam que és mínima en incidència, així com el reconeixement del Balneari en general, potser degut a la inèrcia o a una certa deixadesa passiva que es manté degradada, com el conjunt del recinte. I hi ha a la vegada, la impressió de la gent externa, peninsular i estrangera, que és potser la que manté -si l'ha visitat o si hi ha pernocat- un major coneixement i que més l'aprecia.

Ara bé, tot i tenint en compte que el Balneari és de propietat particular, nosaltres no som qui per a dir o desdir el què o el per què d'allò que voldríem que fos per a tota Mallorca el Balneari campaner. Allò que sí que volem subretjar és que els **Baños de Campos** és un edifici únic assentat a un lloc meravellós de Mallorca, en tot sentit admirable, i amb unes aigües termals que mereixen ser conegudes i rebudes per molta més gent de la que la coneix i rep ara.

Ignoram, i de moment no volem entrar en detalls, del perquè no s'ha potenciat una major expansió del Balneari campaner. Però allò que volem evidenciar és que és de doldre -i molt lamentable- que l'únic Balneari d'aigües termals aprofitables de l'illa no sigui més conegut i més enaltit a tot arreu d'Espanya i d'Europa. És un fet, aquest, que ens sembla del tot absurd. Una illa com Mallorca, que pretén ser pionera en tantes coses relacionades amb el turisme, i que sembla voler estimular tot allò autòcton -fins i tot endintant-se en aventures rarenques com ho és ara l'agroturisme- no hagi sabut, o volgut potenciar decididament i amb fermesa, donant viva veu a un Balneari d'aquestes característiques.

Ubicat en un lloc privilegiat de Mallorca, amb unes instal·lacions amb caràcter, que daten de mitjan segle passat -i que precisen una urgent reforma i una evident ampliació-, i sobretot amb unes aigües termals elogiades per científics de tot el món amb rigorosos estudis publicats a revistes especialitzades des de fa més d'un segle, el Balneari de Sant Joan de la Font Santa de Campos mereix una major difusió entre la gent que precisa aquesta teràpia, un major coneixement dels seus valors: ésser més i millor aprofitat. El reclam d'**Es Baños**, fins i tot el turístic, que és molt important, beneficiaria enormement tot el municipi de Campos, tots els campaners. I atorgaria a l'illa un do del qual no carceix, i que pot oferir obertament a tot el món.

Diuen que...

—El rebumbori de Sa Pista, que tornarà a obrir com a velòdrom, potser gros.

— Tothom es demana si s'Ajuntament no l'hagués pogut obrir més prest

— Els ciclistes afeccionats i professionals estan d'enhorabona.

— Alguns també hi veuen els noms de futurs polítics importants de Campos.

— Això és el que no li agrada al Batle Roig

— Ha tornat a anar a Rússia.

— Ningú entén com tantes puges amb els ex-comunistes.

— Ni com tanta sortiguera amb els problemes de la Vila, que cremen.

— Devers l'Ambulatori, o el Centre de Salut, pareix que hi ha d'haver canvis.

— Són de personal i això no agrada a segons qui.

— Gat escaldat d'aigua freda fuig.

— Allà on es pensen que no hi plou, no hi poden estar de goteres.

— Enguany allò que es diu ploure, poc poc.

— Però ens banyam de suor.

— I de valent devers Es Trenc.

— El Rector ja té preparada la festassa.

— Serà dia 18 de Setembre, quan l'Església lluirà tot el seu esplendor.

— Vendrà el Bisbe.

— Enguany la Festa Major la celebrarem al Convent.

— I la Regidora de Cultura que seurà o no a la bancalada?

— I on posaran tota la gent grossa?

— En Es Convent no hi ha «palco de honor».

— I En Miquel Lluís on el seuran?

— Volen fer Fill Adoptiu en

Torrente Ballester

— Una altra vegada?

— Enguany sembraran un pi a devora el mango, ja que se'n varen cremar tres quartarades.

— I la Campos Brokerval Connection, on és?

— Devers Sa Ràpita enguany hi ha hagut molt de mal de panxa.

— El PP de Campos té un home bo preparat per a les properes eleccions.

— I el PSOE ja ha cercat a dos o tres per proposar-los el tema, amb ajuda directa de Palma.

— El PSM en prepara un parell de bones.

— Els d'UM volen treure uns resultats dignes i ja tenen un parell de noms.

— L'Ajuntament amb tu... si pagues i si fas bonda.

— De l'Institut no en saben res de res. Ara ja discutim amb els porrerencs.

— Amb aquestes habilitats encara el faran a Sa Sorda o a Monti-Sion.

— Enguany hi haurà uns bons focs... hi ha eleccions prest.

— Els rapiters han de pagar 42.000 més iva pel comptador d'aigua.

— Qui no vol pols que no vagi a l'era.

— El Poliesportiu endeutarà a Campos més de 40 milions... si és que arriba a port.

— Que val més tenir Institut o Poliesportiu... de segona.

— A Sa Ràpita es queixen del camió dels fems, del renou de les motos i d'algun restaurant que del carrer en fa com a una mena d'abocador particular.

— En principi havien de fer un apartament més a Ses Covetes, però varen trobar que convenia no posar-se malament amb ningú.

— Esgarrifava la quantitat de joves/es més gats/es que cubes per les festes de Sa Ràpita.

— No té res a veure l'alegria d'algun municipal amb que el batle fos a Rússia.

— Devers s'escar d'en Terrola sempre hi ha una bona concentració de forces.

— Un que es va voler enfilar als bastiments que empenen per pintar la

volta de l'Església va tornar endarrera a mitjan lloc i amb els calçonets sollats.

— Tenir el cap més buit que l'aparcament de Sa Ràpita vol dir no tenir res dins el cap.

— «Han de canviar els amos dels 68 xiringuitos de Ses Covetes» (of the record)

— Si als plens no parlen un poc més fort ningú no sent el que es diu.

— La porra sobre qui farà la reforma a l'ambulatori de cada vegada es decanta més pel qui no ha fet l'aparcament i a més no té res a veure amb can Pere Ignaci.

— L'ombra d'un voltor gros i negre es deixa veure cada vegada més propera: «El retorn del Jeti» o «La guineu masele torna a muntar».

— No és ver que la Sra. Munar, Dona Maria Antònia, hagi promès fer dues voltes amb bicicleta dins la pista de la vila, sincerament preferia el tractor del tio Biel però no va passar la darrera revisió.

— Els d'UC encara fan cançons però s'ha de reconèixer que abans cantaven més fort.

- Mirar bé quin peix compreu ... sobre tot que no sigui francès, ni italià.
- Les galetes de Can Lluís són boníssimes per les excursions o viatges.
- Bon vi i bona taula qualque dia a l'any.

- Una bona capbussada a Na Voltora... si és que hi cabeu.

- El llibre cabdal de Joan Veny: Els parlars de la llengua catalana.

- Una bona mescla: un palo amb sifó o amb dues gotes de ginebra i gel, Millor amb els bons amics.

- Herbes mesclades, mallorquines, de Llubí, per exemple.

- Si voleu aigua prepareu les teulades i no en tudeu ni una gota. Aquesta dels vaixells de Tarragona serà més cara que foc.

Vos recomanem

- Començar a caminar un poc cada dia si llavors heu d'anar a Lluc a peu.

- No jugueu amb lloques, ni amb cap casta de foc, a la carretera o als pinars i boscos.

- Si ho voleu ben dolcet, mousse de xocolata blanca, de Can Pomar, quedareu bé amb els convidats.

- Als qui correspongui: encuideu-vos de buidar els contenidors de vidre i paper i no escaliveu la gent.

- Si anau a Cabrera, agafau-vos la molèstia de demanar permís.

- El darrer Compact de Na Mariah Carey, hi trobareu bones cançons per passar el moments calorosos de l'estiu.

- No éssertan envejosos, tanmateix cadascú és cadascun.

- Als qui teniu xalet: Informar-vos bé a Costes de com està allò de la zona marítima terrestre. Teniu de temps fins a finals d'agost. NO ho deixeu pel darrer moment.

- Anar a fer una ulladeta al Compte General de l'Ajuntament, és en període d'exposició pública.

- Encara que no aneu a missa, acostau-vos a l'Església dia 18 de setembre. Serà festa grossa.

- No sentir tanta llàstima per

Rwanda sinó ajudar amb el que puguem.

- Estudiareu si vos n'ha quedada qualcuna de penjada. No espereu el darrer moment, ni una setmana abans.

- Anar al centre de la vila a peu o amb bicicleta.

- Tornar a veure, si podeu, el Concert «Les Balears es presenten». Lo Pi de Formentor de Na Maria del Mar Bonet tot sol val la pena.

- Anau alerta per la carretera. Tanmateix arribareu igual i més descansats.

- Enganyar el cos i no fer sempre el que us demana.

- Agafau qualque carretera de segona o tercera i contempleu, poc a poc, el paisatge desconegut. Arribareu més relaxats.

- No fer l'ase amb les cerveses, aigua en poden estalviar d'altres maneres, per beure encara n'hi ha.

- Si pescau i no treis, no vos enfadeu. La mar està molesta enguany.

- A les Festes de la Mare-de-Déu d'Agost convidau qualque amic o amiga a ca vostra, de fora poble.

- No donar l'alè pel clotell dels altres, empenya un poc amb aquesta calorada.

AUTO ESCOLA

**Tota classe de
permisos de conducció.**

Carrer Plaça, 24
Tels. 65.28.28 • 65.00.80
07630 CAMPOS

GABINET Iladó S.P.C.

GESTORIA ADMINISTRATIVA

ASSESSORIA FISCAL I LABORAL

*Corredoria
d'assegurances*

Carrer Creu, 12 • Tels 65.07.81 - 65.21.42 • Fax. 65.21.95
07630 CAMPOS - BALEARIS

GRÀCIES

Pregam al senyor director de la revista RESSÒ la publicació d'aquesta carta, per la qual cosa li avançam les gràcies.

Des d'aquí volem donar les gràcies a l'Ajuntament, al delegat d'esports i als encarregats del camp municipal d'esports, en nom del nostre entrenador Manuel Blanco, en el dels nostres companys de S'Arenal i en el nostre propi, pel tracte que durant la temporada d'atletisme 93/94 ens han donat (encara que per falta de pressupost els atletes ens veiem obligats a córrer per un club gran com és el Colonya Pollença).

Esperam que la temporada que ve ens acceptin la nostra petició per poder-hi entrenar una altra vegada.

Els atletes del Colonya Pollença, en especial els campaners, agraïm de tot cor les atencions que hem rebut.

Els atletes campaners del Colonya Pollença

La representant
Maria Barón Puigserver

✓ Cartes dels lectors

Imatges Campaneres

De totes les imatges alegres, dinàmiques i simpàtiques de l'estiu que procur recordar, crec que enguany em quedaré en la inesperada salutació del grup de ciclistes que sovint passen riolers i alegres per Ca nostra.

M'encanten els colors florescents dels seus vestits. Sols em duu de cap el saber qui em saluda, valga que quasi sempre em siulen o em peguen un crit perquè darrera la forma de les ulleres no hi ha manera de saber qui és.

Que de bo poder fer esport amb amics.

Que per molts d'anys pugueu gaudir d'aquestes saludables i alegres imatges d'esplai del nostre poble.

Margalida M.

Restaurant La Travessia

ESPECIALITAT EN CUINA MALLORQUINA

Local per a Bufets de Noces,
Comunions, Batejos, etc.

Ctra. Campos Llucmajor, Km.1 • Tel. 65.23.37
07630 CAMPOS

Clínica Dental i Estètica Infantil i Adults *Dr. Miquel Bennàssar i Obrador*

Metge Estomatòleg, Tractaments infantils,
Ortodòncia i estètica dental, Emblanquiments,
Prevenió de càries, Pròtesis i
Prevenió de malalties de les Genives.

IMECO • ASISA • PREVIASA • SANITAS • NOVOMEDIC

Cosme Mª Oliver, 14 (Carrer des vi)
Tel. 65.21.14 (Horabaixes) CAMPOS

PERFUMERIA VIDAL

Perfums i Cosmètica

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

BODEGA VIDAL

Especialitat en vins de reserva

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

**ADOQUER
ELECTRONICA**

Tècnic especialista en telecomunicacions

Reparació i Muntatge:

Parabòliques • Alarmes

T.V. Vídeo • Antenes • Hi-Fi

Aigua, 17 • Tel. 65.26.86 • 07630 CAMPOS

Tècnics especialistes en electricitat
i electrònica. Instal·ladors autoritzats.
Reparacions, Muntatges, Instal·lacions
elèctriques en general.

Aigua, 17 • Tel. 65.26.86 • 07630 CAMPOS

La Història dels Xibius de les platges

Per il·lustrar un poc tot aquest embull dels bars o xibius de les platges de Campos (Es Coto, Es Trenc, Sa Ràpita), val la pena aturar-nos i recaptar les quatre dades i dates fonamentals. Aleshores hom està en condicions d'arribar a entendre, per bé que amb esforços i tenint en compte totes les «anormalitats» pròpies del cas, què dimonis ha passat i està passant amb els bars/xibius de les nostres platges.

La qüestió no és nova, a Campos i altres pobles costaners, una de les principals fonts de riquesa i d'entrades per als Ajuntaments, és la concessió de l'explotació de bars i altres serveis a les platges. Així l'Ajuntament de Campos va convocar un Concurs per a concedir la construcció i explotació dels bars de les platges a principis de març de 1991. Amb una novetat, es permetia que la concessió fos per temps il·limitats.

Presentades les diverses propostes (que tots sabem avui es redueixen a les del conegut industrial J. Piris Sintes i les dels Srs. Lerma, Adrover, Morlà, Bauzà), dia 10 d'abril de 1991 l'Ajuntament va adjudicar tots els xibius a la Societat «Servicios y Suministros Playa SL», en aquells moments encara no inscrita al Registre. Després de diversos Recursos d'Antoni Ballester Mas i de J. Piris, l'Ajuntament adjudicà els xibius al propi J. Piris Sintes, de forma personal, dia 3 de maig de 1991. Més recursos dels qui optaven a la concessió amb més bones ofertes obliguen a l'Ajuntament a acordar, novament, dia 9 de setembre de 1991 tornar enrera l'Expedient i dia 11 de febrer de 1992 tornar a adjudicar a Piris els xibius per 12 anys.

Es presenta la corresponent Demanda davant el Tribunal Superior de Justícia de Balears dia 19 de novembre de 1992, formant-se el corresponent judici per la Sala i dictant Sentència dia 24 de novembre de 1993, amb el núm. 630. A la Sentència el Tribunal dicta a favor dels recurrents, Srs. Lerma, Bauzà, Adrover i Morlà, determinant clarament l'anul·lació de l'adjudicació de 4 dels 6 lots i determinant que aquests quatre havien d'adjudicar-se als oferents millors. Amb la Sentència, al

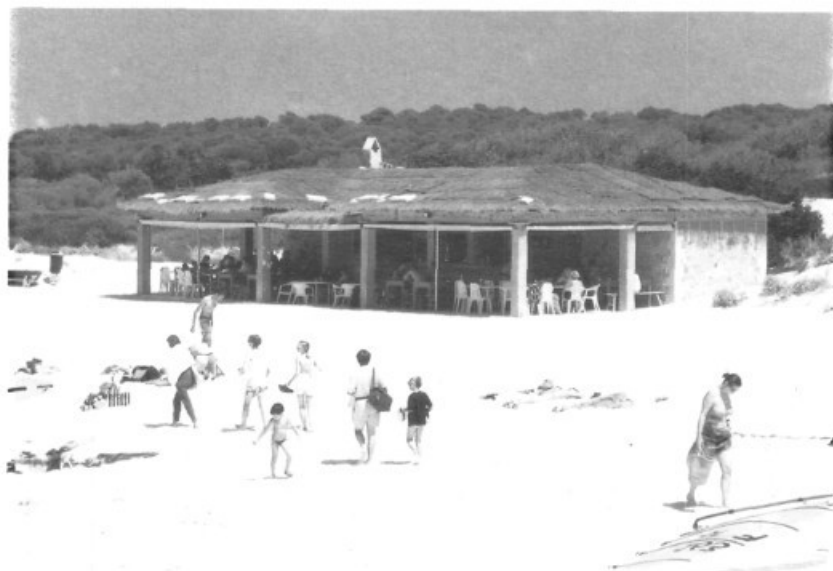

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

seu punt 3er de la part dispositiva, que ara s'ha executat provisionalment, resta la situació així:

- Lot 1, Sa Ràpita, no canvia, al Sr. Piris Sintes
- Lot 2, Ses Covetes, no canvia, al Sr. Piris Sintes.
- Lot 3, Sa Creud'En Tem, Platja Es Trenc, al Sr. Lerma Medina.
- Lot 4, Caseta del Motor, Es Trenc, a la Sra. Adrover Gayà.
- Lot 5, Platja Es Trenc, al Sr. Morlà Roig.
- i Lot 6, Raconada de S'Estany, Es Coto, al Sr. Bauzà Ballester.

A més, la Sentència, ara recorreguda al Tribunal Suprem per l'Ajuntament (per tant no es pot executar definitivament i trobar-hi una solució total) dictamina que l'Ajuntament haurà d'indemnitzar als proponentes (nous adjudicataris dels bars) pels danys i perjudicis soferts.

Amb tot, aquests recurrents varen sol·licitar del Tribunal l'execució provisional de la Sentència, una possibilitat contemplada a la legislació per a casos excepcionals, com és el present, i així ho va acordar el Tribunal, amb Auto de que ha motivat diverses actuacions de l'Ajuntament, del Sr. Piris, i dels nous adjudicataris, que encara veurem com conclouran, i que breument podem resumir de la següent manera:

Davant l'esmentat Auto, que

demanava l'execució parcial i provisional del punt 3er de la sentència 630, el senyor Piris i el mateix Ajuntament interposaren recurs de súplica, en definitiva el que es demanava era que es reconsiderés l'execució, els arguments eren la quantitat de les fiances fixades pel jutge, baixes a l'entendre del recurrents, i la qüestió de les construccions que anaven lligades al fet d'obtenir la concessió i que ara semblaven quedar al marge, al manco no s'entrava en aquest aspecte. En cada cas els recursos foren desestimats i s'insistia en la peculiaritat d'execució parcial i provisional.

Durant els mateixos dies, els nous adjudicataris feren arribar diversos escrits a l'Ajuntament, reclamant el compliment de l'Auto i demanant que no es dilatés més l'execució fet que, si més no, es podria entendre com un intent de retardar i de posar traves a allò que el jutge havia resolt, i que tanmateix l'únic que s'aconseguia era incrementar la quantitat per indemnització que en el seu moment hauran de rebre, en el cas que no prosperi el recurs de l'Ajuntament davant el Tribunal Suprem.

Davant la situació, insostenible de totes totes, l'Ajuntament va decidir convocar un Ple, dia 7 de juliol, per procedir a l'execució. En aquest Ple es va acordar executar el punt 3er de la sentència, per això es decidia co-

» » » » » » Segueix » » » » » »

municar l'acord al jutge i a més es fixaven altres actuacions, com és ara reunir les diferents parts en una mateixa sessió per escoltar opinions i fixar les condicions que hauran de permetre el canvi d'adjudicataris. Així mateix es fixava la data del 18 de juliol per a una nova sessió del Plenari de la qual n'hauria de sortir l'acord definitiu. Pel que sembla la reunió conjunta de les dues parts, i de tres membres del Ple, no es va celebrar, en el seu lloc es reuniren els tres membres del Ple amb cada una de les parts per separat. Tanmateix l'únic que sembla es va aconseguir va ser que cada part es refermés en les postures inicials.

Per una altra banda cal fer referència a un escrit del Sr Piris i del mateix dia 7 de juliol, en el qual demanava que li fossin pagades les obres de construcció del xibius a més d'altres materials que els acompanyen (ombrel·les, hamaques) tot això per evitar el que s'anomena «enriquiment sense causa». Sembla que aquest escrit no es va tenir massa en consideració, era, com s'ha dit, un poc allò d'intentar aconseguir de l'administració local el que no s'havia aconseguit, amb el recurs

de súplica, de l'administració de justícia.

El penúltim capítol de tota aquesta història va ser el Ple de dia 18 de juliol. Del mateix en sortiren les condicions que permetran el canvi en l'adjudicació parcial i provisional i que de manera molt resumida són les següents:

— Notificar l'acord al jutge.

— Procedir al canvi d'adjudicataris dels lots 3, 4, 5, 6. (Surt el Sr Piris i entren els Srs Lerma, Adrover, Morlà i Bauzà, respectivament).

— Procedir a la formalització del contracte d'acord amb el Plec de Condicions.

— Fixar un termini de 7 dies per desocupar el locals.

— Fixar un termini de 10 dies, als nous adjudicataris, per a procedir a l'abonament de la totalitat del cànon, la meitat en metàl·lic i l'altra meitat en forma d'aval. Així mateix presentar aval corresponent al 20% de les construccions segons una determinada valoració.

— Constituir una comissió tècnica que en un mes, més o manco, determini les quantitats definitives que cal abonar i procedir a la devolució de les

quantitats sobrants.

Pel que fins ara en sabem, les notificacions ja són una realitat encara que, en algun cas, va dur la seva feina localitzar la persona a la qual s'havia de notificar l'acord. També sabem que el jutge ha fixat el 4 d'agost com a màxim per a procedir a l'entrega de les claus. Segurament quan puguem llegir aquest escrit hi haurà hagut prou novetats, que cap d'elles hagi de ser noticable pel seu caire negatiu és el que desitjam. No és la intenció de Ressò voler avançar-se als esdeveniments, tenim ben present que l'Ajuntament i que el Sr J. Piris varen recórrer la sentència, i fins que el Suprem resolgui res no es podrà considerar definitiu, però no podem oblidar en cap moment que l'únic que fins ara hi ha perdut és el poble de Campos, i que és una llàstima que hagi de ser un jutge qui determini, en una sentència, allò que la gran majoria de campaners tenien prou clar des d'un principi; i ens demanam allò que molts d'altres també es demanen: I tanmateix que haurà servit per res tot això?

Xibius de les platges, què en diu la gent?

Hem demanat les opinions de la gent del carrer entorn d'aquest problema del canvi d'adjudicataris als xibius de les platges de Campos, la gent hi diu la seva i potser més d'un no vagi errat.

Tomeu, 29 anys. Jo no en vull sentir parlar, crec que tot ha estat lo de sempre, que uns qualquen i altres van a peu. A Campos cada vegada ha passat igual. Ara això servirà per fer un poc de compensació.

Toni, 60 anys. És un empenyat que tornin ser el de fora qui ens duguin com hem de fer les coses. Si l'Ajuntament diu en Piris, és en Piris i s'ha acabat. I una altra cosa, un dels que volen entrar ni és campaner ni ha viscut mai a Campos.

Miquela, 47 anys. I què t'he de dir, jo no ho entenc. Això fa estona que se sabia que no estava bé. I han hagut d'esperar que els de Palma els ho diguin. S'Ajuntament no hauria de mirar tant en Piris i pensar en tot el poble i que es sol surt per tothom.

Antoni, 71 anys. Tot és un embull i no sé si s'aclarirà mai. Però jo crec que al mig de la temporada no es hora de fer canvis ni ho ha estat mai. L'Ajuntament ha esperat que la cosa fos massa madura i trob que ells amb ells

s'haguessin pogut arreglar.

Joan, 47 anys. Tot això amb el batle d'abans no hauria passat, sabia bé com ho havia d'arreglar i que jo me'n recordi no hi havia hagut lio mai.

Miquel, 20 anys. Ni sé qui té els xiringuitos ara ni qui els tindrà l'any que ve, però deu ser un bon negoci quan n'hi ha tants que punyen i cap que vulgui amollar.

Maria, 33 anys. M'agradaria més que Campos sortís als diaris per altres coses, no sé que en deuen pensar dels campaners, no en sortim, entre xiringuitos i Ses Covetes estam ben arreglats.

Guillem, 64 anys. Jo encara ho he de veure que se'n vagin. Però si tot lo que han dit és ver, ben just és que canviïn de llogaters.

Maria, 43 anys. És ben just que siguin dels que més hi varen dir. Pens que es va tenir l'oportunitat d'arreglar-ho i no es va fer, encara ara no m'explic, després de tot el truí de la primera adjudicació, com es va poder trevalar una altra vegada. Tot això no haurà estat gens bo pel nostre batle ni tampoc pel nostre poble. L'únic profit l'ha tengut en Piris i els que anaven amb ell.

Les clarors de Joan Veny

Amb Joan Veny tenim, i per circumstàncies ben diverses, bons amics amb els quals podem dialogar sense usar la retòrica: un d'ells és el novel·lista Ramon Solsona -autor d'una de les obres més significatives i digeribles de la narrativa catalana d'aquests darrers vint anys, *Les hores detingudes*. Ramon Solsona escriu cada dia un article al diari AVUI, i un d'ells el va dedicar, ja fa temps, a *Mestre Veny*, article que vàrem reproduir a les pàgines d'aquesta revista. Deia l'articulista, tot referint-se a Joan Veny, que «essent un autèntic savi com és, té un capteniment modest, senzill. Jo li he atribuït sempre virtuts conventuals, especialment bondat i paciència. Paciència, tenacitat i un gran amor a la llengua són necessaris per consagrar-se a l'estudi dels orígens i de les diferències. La història de l'idioma és una ciència que requereix molts anys d'immersió, moltes consultes a arxius i un procés molt lent de maduració de les hipòtesis. I la dialectologia requereix, a més, el coneixement directe de la parla viva a tots els racons del domini.»

He manllevat potser massa paraules a Ramon Solsona per a parlar de Joan Veny. S'ho pagava. A més la seva veu, el seu escrit, el vull subretxar amb la meua escriptura perquè la coincidència és plena. A mi personalment hi ha dos trets de Joan Veny -a la vila tanmateix tothom el coneix p'En Joan Terrola- que em meravellen i dels quals en faré únicament un esborrany perquè aquest tros de paper no dona per a més divagacions ni per retòriques, deixant el gruix de tota la seva obra científica i literària per a gent més erudita.

Em va sorprendre, un dia de

tampoc no fa tant de temps, observar Joan Veny passejant pel corral de ca seva amb uns minúsculs auriculars, escoltant potser música, per trencar la rutina de llibres i lletres. Estava concentrat en allò que escoltava: Vivaldi, Pink Floyd, Rafel Subirachs, Els Pets? No em vaig atrevir a demanar-li-ho. Tanmateix, per a què? La seva figura, però, al corral, solitari, un horabaixa de primavera, sense vent ni frescor, em va fascinar. Com m'entusiasma veure'l passejar, o trescar els carrers de la vila en una bicicleta se segona mà, una mica antiga -tot passa de moda massa aviat-, sense gaire presses. I vaig pensar, i pens, que una persona com ell, anant en bicicleta, és perillósíssim, perquè mentre ell pedaleja trescant els carrers, les seves cames van per un lloc i el seu pensament per un altre. Tot suposant, observatiu, que a qualsevol cap-de-cantó, enlloc de veure un cotxe que t'envesteix per la dreta, ell pensa més en la possibilitat de cercar un mot adient per a traduir

Software o *Leasing-In*, que en altra cosa, amb el risc que travelar comporta.

Del Reconeixement de Mèrits que l'Obra Cultural Balear de Campos li ha retut he de dir, sobretot, que estic molt orgullós ferm de tenir un amic campaner que fa feina des d'imprecises infinitats en un ofici d'aquells més empalagosos i difícils que existeixen, i que ha rebut un homenatge tan gran, tan sincer, i tan emotiu de la gent del seu poble. Costa de creure, i és d'agrair, en un país, o en una petita vila com ho és la nostra, -on solen prevaldre massa frivolitats-, poder esplaïar-se testimoniant fervor als genis, als savis, a la gent culta. Vagin per tant en aquests quatre mots el meu homenatge, el meu testimoni de gratitud més sincer a una persona que enalteix i vivifica la cultura nostra: mediterrània, però sobretot campanera, mallorquina i catalana de cap a peus. Caliu que sura.

Damià Huguet.

Maria Miquel Nadal

ASSEGURANCES EN GENERAL

- Metges
- Incendis
- Accident
- Vida
- Robatoris
- Jubilació
- Comerços
- Llar
- Embarcacions
- Automòbils, Etc. . .

Carrer Santanyí, 23 • Tel. 65.04.01 • 65.00.89 • 07630 CAMPOS

Reconeixement de Mèrits a Joan Veny Tot un encert d'Obra Cultural Balear

El passat dijous, dia 21 de juliol, va tenir lloc a la Sala Gran de l'Escola Vella de Campos l'acte de Reconeixement de Mèrits instituït per la delegació local d'Obra Cultural Balear i que enguany -per primera vegada- era atorgat a l'il·lustre filòleg campaner Joan Veny i Clar. Aquest acte d'homenatge promogut per l'OCB amb caràcter intemporal, està destinat a testimoniar públicament l'agraïment del poble de Campos, a través d'una institució cultural prou consolidada a les nostres Illes, com ho és en aquest cas l'OCB, a aquelles persones o entitats que s'hagin distingit més enllà de l'àmbit local, i també l'insular, en la defensa i la promoció de la cultura i de la personalitat d'aquest país, deixant-ne testimoni de valor per a noves generacions.

L'acte celebrat a s'Escola Vella -al qual hi varen assistir més de dues-centes persones- no podia marcar un millor inici per la intenció posada pels seus organitzadors. En primer lloc perquè la persona elegida, Joan Veny, és, sense cap dubte, tota una institució dins l'àmbit de la romanística i de la dialectologia catalana. No ve al cas retreure aquí cada un dels seus mèrits -que són molts-, ni tampoc esmenussar tots i cada un dels llibres i els treballs monogràfics i científics que fins ara ha publicat Joan Veny en distintes publicacions i miscel·lànies tant catalanes com a països estrangers. Sinó que s'ha volgut subretxar la importància de la seva presència en entitats tan significatives com ho és l'Institut d'Estudis Catalans, el valor dels seus sabers, l'obra escrita, el reconeixement dels seus mèrits científics, i la gran estimació que li té el poble que el va veure néixer a ell, i que dona cos a la seva obra.

L'acte esmentat -un d'aquells que són, per diverses raons, una fita

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

històrica- va comptar amb la presència de l'emèrit doctor de la Universitat de Barcelona Antoni M. Badia i Margarit, de Joan Miralles i Monserrat, en representació de la Universitat de les Illes Balears, i d'Antoni Mir, president d'Obra Cultural Balear. Tots i cada un d'ells glosaren la figura i l'obra de l'homenatjat, el qual rebé al final de l'acte una simbòlica escultura de Francesc Miró feta en pedra i que simbolitzava el testimoni d'agraïment que li retia Campos a través d'Obra Cultural Balear.

Per la magnitud de l'acte -que comptà, entre el públic assistent, a més de molta gent de la vila, d'eminentes doctors i catedràtics de diverses universitats dels Països Catalans-, potser allò més significatiu va ésser la presència de Joan Veny entre un gran mestre seu i un alumne, ja doctorat, que li feren costat de forma gens improvisada, sinó totalment meritòria. El doctor Badia i Margarit treballà, treballa i coneix de fa molts anys Joan Veny, i conjuntament estan enllestint una obra de molta envergadura que és l'*Atlas del Domini de la Llengua Catalana* (fa més de vint anys que hi

fan feina). Han col·laborat en moltes i diverses tasques científiques -sempre en l'àmbit de la filologia-, i no és estrany que al llarg de l'acte es vessassin infinitats d'anècdotes i de records -n'Estrella, Cuba- perquè l'amistat és gran i ferma, profundíssima.

Joan Miralles i Monserrat és alumne i fidel continuador de l'obra dels dos mestres esmentats, i justament per això, en el seu breu, però incisiu parlament, elogià l'obra de Veny i de Badia, tot i subretxant un impuls que mai no hauria de mancabar en defensa de la normalització, la potenciació, la dignitat i l'ús de la nostra llengua en tots els àmbits socials.

Un acte, aquest del Reconeixement de Mèrits a Joan Veny promogut per l'Obra Cultural Balear -amb el patrocini de l'Ajuntament de Campos- que fita tota una tasca a seguir. La resposta i la gratitud dels campaners va ser unànime. Poca cosa més es podia esperar. Un testimoni obert. La magnitud de l'acte -i el difícil prosseguir de moltes iniciatives culturals -reclamen, com sempre, l'ajuda i la participació de tothom. Perquè, com més són més viuen.

Redacció.

MATEU NICOLAU URREA
Gestió i assessorament fiscal i empresarial
Síquia, 12 • Campos A 10 Tel. 65.03.45

Joana Mesquida i Miquela Nicolau, una mostra de Pintura a la fresca

Dintre el programa de festes de Sa Ràpita d'enguany, el divendres 15 de juliol s'inaugurà, al Club Nàutic de Sa Ràpita, una exposició de pintura organitzada per L'Obra Cultural Balear, amb el patrocini de l'Ajuntament de Campos.

Reunir a un lloc tan lligat a l'estiu de Sa Ràpita, com és el Club Nàutic, a dues de les més destacades pintores campaneres, es va poder aconseguir principalment, gràcies a la generosa col·laboració del President d'aquest Club, Sr. Andreu LLadó, que d'una manera completament desinteressada, va deixar la Sala D'Exposicions, perquè Na Miquela Nicolau i Na Joana Mesquida, durant els mesos de juliol i Agost poguessin tenir exposades les seves obres.

Això no vol esser més que una crònica d'urgència d'un fet, però qualche dia, per ventura, d'aquestes mateixes planes de RESSÒ, serà necessari intentar analitzar perquè hi ha un ramell d'artistes campaneres de la mateixa generació que destaquen en el món de la pintura, i com és que els camins de recerca empresos d'una manera individual per cada una moltes vegades coincideixen a un racó d'una obra determinada, o emprant una matèria concreta que és comuna a moltes d'elles. De totes maneres no hem d'oblidar que les vivències a un poble tan petit com el nostre, a una generació

Foto: Guillem Bernat

— Les dues pintores tenen les obres exposades al Club Nàutic de Sa Ràpita

nascuda dintre la mateixa època, amb una educació que en aquell temps marcava molt, forçosament a les seves obres hem de trobar coincidències formals.

Les pintures que Joana Mesquida té exposades mostren una estimació pel paisatge campaner, que recrea amb gran intensitat, així mateix voldria destacar, els colors ocres i grisos utilitzats d'una manera molt suau però descriptiva amb les marines del Port de Palma i del Port Vell amb el Castell de Bellver al fons.

A les composicions de Miquela Nicolau, es poden veure unes distors-

sions formals, que donen als seus quadres una vaporositat de textura i composició que defineixen els dos quadres més destacats d'aquesta pintora a la exposició. Dos bodegons, tècnica mixta damunt fusta, i oli damunt fusta defineixen les qualitats i el saber fer de l'artista.

Una exposició molt recomanable que podeu visitar a qualsevol hora del dia, i aprofitant l'vinentesa gaudir de les instal·lacions refrescants del Club Nàutic de Sa Ràpita.

Guillem Mas i Forteza
Juliol 1.994

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

CAMPOS

Carrer Provença, 34 • 2^{on} • Tel. 65.09.41
07630 CAMPOS (Illes Balears)

**PRODUCTES
ADROVER**

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

Son Marge, una finca dedicada a la cria de l'estruç

L'estruç és considerat el més gran dels ocells vivents. Au de potes llargues, de coll llarg i de petites ales que, si bé no li permeten alçar-se del terra, sí li permeten mantenir l'equilibri durant el seus desplaçaments. És originari de Sudàfrica, la seva alçada ronda la mitjana dels 2,40 metres i pesa entorn als 130 kilògrams. En estat salvatge aconsegueix i és capaç de mantenir velocitats que s'acosten als 70 km/h.

A la gran majoria us haurà sorpresos el fet de sentir comentar que, a Campos, en concret a la finca de Son Marge, s'ha posat en funcionament una granja dedicada a la cria intensiva de l'estruç. La veritat és que a nosaltres també i, per això, ens desplaçarem fins allà per saber-ne un poc el net. Les respostes a les nostres preguntes les obtinguérem de Manuel González qui és, com si diguéssim, l'ànima d'aquest projecte.

Com va sorgir la idea de la cria de l'estruç?

Som molt aficionat als temes d'agricultura i de ramaderia, en una revista vaig trobar informació al respecte, em va interessar, i després d'un cert temps d'espera, de comentar-ho amb altra gent i de saber que a Madrid ja n'hi havia una, juntament amb uns amics dedidírem tirar el projecte endavant.

Quin és l'objectiu d'aquesta empresa, un tant extranya, si més no?

El nostre objectiu principal és la producció d'aus que permeti el muntatge d'altres granges similars. La cria intensiva d'estruços és una novetat aquí però no en altres països, a Sudàfrica, per exemple, ve de molt enrera i en altres llocs com Canadà, Bèlgica, Alemanya... ja té certatradició; és clar que no s'esperen resultats

Foto: A Sitjar

— Un estruç adult pot valer entre 800.000 i un milió

immediats, però sí en un futur no massa llunyà.

Quins avantatges tenen aquest animals en front als tradicionals i propis del nostre entorn?

Dels estruços s'aprofita tot, la carn, els ous, les plomes, fins i tot les ungles. La relació de quilo de carn produïda per aliment consumit és molt favorable, així mateix és de destacar la qualitat de la carn, amb nivells de greixos i de colesterol molt baixos. Viven uns 60 anys i tenen una edat reproductiva, aproximadament de 45. La seva alimentació és molt simple (pinso, alfals i aigua); tenen molt bona adaptació al clima i requereixen poques atencions sanitàries. Ponen un ou cada dos dies i tarden uns 42 dies a néixer. Cal remarcar que de moment no es pensa en la venda dels animals per carn, la cabana és reduïda i això fa que els preus siguin alts, només quan augmenti la quantitat podrà ser possible el seu consum.

Has parlat dels preus, què valen aquests exemplars? i els productes derivats?

Els nostres exemplars (18 de

grossos i 6 de petits fa un mes) són reproductors i el preu varia segons el pedigree, un adult pot valer entre 800.000 i un milió, un poll petit unes 150.000 pts i un d'un any mig milió. Un ou per cria pot sortir per unes 40.000 pts i aproximadament això és el mateix que poden valer unes sabates de pell d'estruç. Les plomes també són molt cares.

L'escepticisme que ens havia fet arribar fins a Son Marge es va resoldre, en part, encara ara ens queden molts dubtes. Tal vegada l'entusiasme d'aquelles persones que creuen en el que fan i fan el que creuen, algun dia ens farà veure que anàvem errats. Tanmateix si d'alguna cosa no podem bravejar el campaners, al manco en temes de fora vila, és d'haver estat agosarats i capaços d'assumir els canvis que el nostre temps imposava, i potser per això així ens han anat les coses. Els volem desitjar tota la sort del món i agrair el temps que ens han dedicat.

Antònia Sitjar

Estació de Servei Campos, C. B.

Obert 24 h. Autoservei
Benzina sense plom

Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors

Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

Réquiem per a un ciclista

El passat 10 d'agost va fer un any en què, amb motiu de l'exposició i la «xerrada a la fresca» dedicada als Anys Daurats del Ciclisme a Campos, vaig tenir l'oportunitat diria jo, de conèixer de molt més aprop a un grapat de persones que havien fet del ciclisme una part fonamental de la seva vida. Una d'elles era En Sebastià Serra Pons (Banyat), que, malauradament, ens va deixar.

Vaig quedar molt impressionat de la forma en que Sebastià Serra Pons vivia el ciclisme, la seva gran passió juntament amb els coloms. No debades va ser ell una de les persones que més em varen ajudar a fer possible l'exposició i la xerrada a la fresca; hi estava tant o més il·lusionat que jo. En Sebastià Serra Pons, quedarà sempre dins la memòria de tots els que el coneixem i molt especialment de tots aquells que recorden, i recordaran sempre, els seus anys de ciclista perquè, Sebastià Serra Pons, ha passat a convertir-se en una de les llegendes del ciclisme campaner.

Josep Antoni Sala.

— La Bicieta, una passió d'en Sebastià Banyat

Foto: Mas Fotos

13

Reproducció de la biografia i gestes esportives protagonitzades per Sebastià Serra Pons (Banyat) que es va fer a la «xerrada a la fresca» del 10 d'agost del 1993 dedicada als «anys daurats del ciclisme a Campos»

Sebastià Serra (En Banyat)

Va néixer a Campos dia 1 d'abril de l'any 1936. Als 17, l'any 1953, participà a la seva primera carrera organitzada per El Frente de Juventudes. Aquestes són les curses més importants en les que ha participat i, inclús, en alguna d'elles ha aconseguit la victòria.

- 1er a la cursa de Sant Isidre, a Porreres, on competia contra ciclistes professionals, l'any 1956.
- 3er lloc en una prova de catalans contra mallorquins disputada en el velòdrom tirador de Ciutat.

L'any 1958 va ser:

- Campió de Balears de velocitat
- Guanyador d'una etapa del Cinturó Ciclista de Catalunya.
- Subcampió d'Espanya darrera moto comercial.
- Component de l'equip de Balears que guanyà el Match Òmnium disputat a Algemesí (València) contra l'equip de la Península de l'any 1959.
- Segon juntament amb Gayà i Sánchez, al Campionat de Balears per equips.
- I durant els anys 1956, 57 i 58, formant equip amb Joan Vicens (Es Sifoner) foren la Pareja Reina de Sa Pista. A més de guanyar moltes curses locals i comarcals.

Tenir aquest petit recull històric dins la nostra memòria és el millor homenatge que es pot fer a Sebastià Serra Pons (Banyat). En nom de la Junta Directiva de l'O.C.B. i dels col·laboradors de RESSÒ vull fer arribar a la seva família les nostres més sentides condolències. Descansi en Pau.

Pep Toni Sala i Toral.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47

Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

De l'autoodi a la Lleialtat Lingüística (VI) Història d'un Pere qualsevol

Joan Lladonet

S'acaba la dècada dels anys 70, el dictador ja ha desaparegut, el període «democràtic» es troba en mànegues de camisa i en una completa minoria d'edat. Els costums democràtics no acaben d'entrar a les institucions ni a gran part del poble. Encara no hi ha gens de perspectiva històrica, però ja n'hi ha que recorden amb nostàlgia el temps de la dictadura.

És l'època preautonòmica, l'època del Consell General Interinsular. Es publica el famós decret, mal anomenat de bilingüisme. És l'època en què els dirigents del que ara és el Partit Popular no volen autonomia -en volen ja ara?-, és el temps en què uns quants dels que més envant regiran el destí de les Illes, és a dir, formaran part del Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es manifesten davant la seu del Consell General Interinsular perquè no volen que els seus fills rebin l'ensenyament en català.

El decret de bilingüisme possibilita que es puguin fer unes hores d'ensenyament en català, la llengua d'aquesta terra, i els que després seran els nostres capparens ensenyen a la resta de ciutadans que la millor conducta és negar-s'hi.

En Pere, en les tertúlies de cafè, els dona la raó. Encara que el seu fill ja té les tres hores de llengua que mana el decret, quan parla amb el/la mestre/a només admet parlar de mallorquí i de res més que mallorquí. El/la mestre/a tampoc no ho acaba de tenir massa

clar i està bastant d'acord amb en Pere. Quan al final del trimestre s'envien les notes de l'avaluació a la família, al butlletí s'hi afegeix una nota més que sol ésser «Llengua Balear» i amb un poc de sort «Llengua Balear». És una època d'invents, que segueix a una època d'eufemismes, és a dir, de no poder dir a les seves coses pel seu nom. D'aquesta manera, en Pere, encara que a contracor, admet que el seu fill ha d'estudiar una assignatura més, una «maria» (assignatura amb poc valor) perquè el professor/a aprova tothom.

En Pere quan parla d'aquest tema amb els seus amics, sol dir: «A s'escola s'ha d'aprendre es castellà que és una llengua important, i si és possible s'anglès i així es dia de demà se podrà trobar feina i guanyar duros, però es mallorquí?, ja li ensenyarem noltros, ja el sap, ja li basta lo que el sap, si no serveix per res!». I així es queda tan ample.

Una altra vegada en Pere parla per boca de l'alienació rebuda, per boca de la deseducació que s'han encarregat de fer-li arribar en aquest tema l'escola, la família, els governants i els mitjans de comunicació. Quines persones i quins pobles en el món reneguen de la seva llengua? Cap ni un de forma voluntària. Quins pobles i quines persones reneguen del seu patrimoni cultural? Cap ni un de forma voluntària. Quins pobles i quines persones arreu del món reneguen dels seus avantpassats? Cap ni un de forma voluntària. Quines persones i quins pobles deixen de parlar la llengua que han mamat dels seus pares i dels seus padrins? Cap ni un de forma voluntària. Quines persones i quins pobles en el món renuncien a rebre ensenyament de i en la seva llengua pròpia? Cap ni un de forma voluntària.

Podríem dir, doncs, que en Pere, tots els Peres i les Peretes, és la primera persona en el món que renuncia d'una forma voluntària a admetre la importància de la seva llengua, es nega a estimar-la, a protegir-la i a cuidar-la? No. De cap de les maneres podem dir que s'hagi romput el fet normal que passa a totes les persones d'estimar de

forma natural els seus i les seves coses: la família, els coneguts, els béns, el poble, la llengua, etc. No, en Pere és una persona ben normal. No està gens boig. Què és el que passa en realitat?

Si en Pere no estima la seva llengua, la llengua catalana, com qualsevol persona del món estima la pròpia, ni desitja conèixer-la ni que els seus fills l'aprenuin és perquè ignora que ell no l'ha poguda aprendre a causa de la repressió dels governs centralistes i especialment del franquista, i estam en condicions d'afirmar que tot això li ocorre d'una manera involuntària, d'una manera inconscient. Tots els esforços que s'havien intentat des del segle XVIII, per part del borbó Felip V i de Carles III «que se tomen las diligencias necesarias para que se note el efecto sin que se note el cuidado», referint-se a l'aprenentatge del castellà del nostre poble, han aconseguit el seu objectiu, en Pere n'és el seu resultat. I sí, hem de dir que més de tres segles de repressió lingüística han inculcat aquest «autoodi» que vessa per tots els porus en Pere nostre.

Però esperem que no sigui vera que el dictador deixàs totes les coses tan ben fermades que no sigui possible desfer tot aquest entrunyellat i que es faci de nou la llum a en Pere, a tants de Peres. En Pere encara és viu i hi és a temps.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— El famós decret de bilingüisme encara és vigent

Els amics de Sant Blai informen

Per esser l'any de la família s'ha obert un llibre perquè tots els nous esposos puguin deixar-hi constància d'aquest gest d'amor i fidelitat pel sagrament del matrimoni.

Dia set d'agost, a la Festa del Sant Crist de la Salut, es va presentar el llibre **Parròquia de Campos del segle XIII: Oratori de Sant Blai**, escrit pel Rector de Campos, D. Gabriel Reus i Miquel Ballester.

Esperam que aquest llibre sigui ben acollit per tot el poble, ja que era una de les coses que més ens demanaven, fins i tot pels qui ens visiten.

És d'agrair la vostra col·laboració a Sant Blai perquè de no ser així, els amics de Sant Blai no haguessin pogut patrocinar completament un document tan necessari i important.

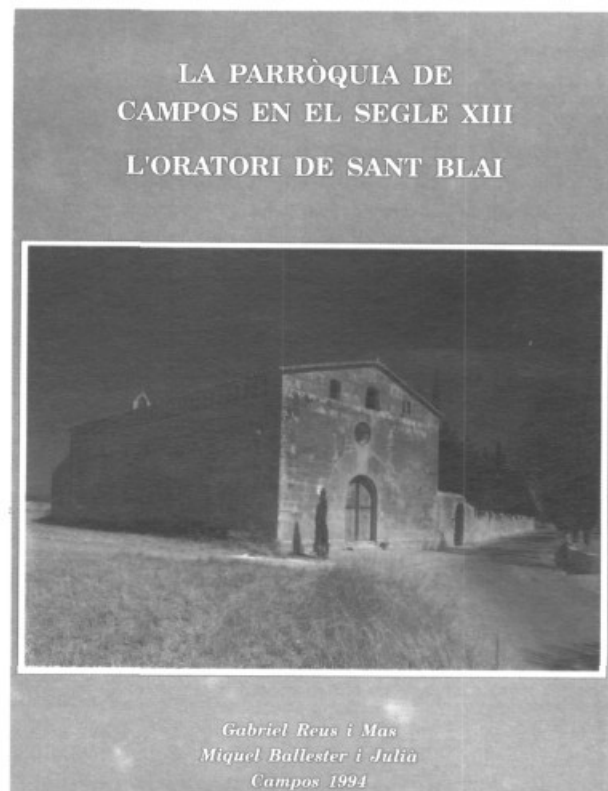
El Pare Ramis (T.O.R.), Bisbe de Huamachuco (Perú) ens va escriure una carta encoratjant-nos a seguir endavant i a donar vertader testimoni. Ell espera visitar-nos a principi de setembre i desitja conèixer Sant Blai i els amics de Sant Blai. Serà el primer Bisbe, tret de Teodor Úbeda, que ens visita. Segurament en deixarà constància al Llibre de Visites.

El Pare Pep Llompart S. J., missioner al Japó, ens ha escrit i ens diu que també per setembre vendrà a Sant Blai amb un grup de japonesos batejats per ell mateix; pensa que podrem saber qualche paraula en japonès, crec que serà impossible però la salutació japonesa seguríssim que els la farem.

Al jardí tot marxa bé tret d'una «lletretera» que no ha resistit l'entorn. A la tardor pensam replantar-ne dues, que se'n va dur la torrentada: es borç i l'olivereta.

Els amics també hem col·laborat en l'ajuda per a la conservació de l'Església de Sant Julià, aportant objectes de Sant Blai que oferim per a cobrir despeses per al nostre manteniment.

Els Santblaiets que tenim comanats procurarem poder-

los servir devers el primer Diumenge d'Octubre. Demana'ls per a més seguretat.

El primer Diumenge de Setembre no solem celebrar l'Eucaristia a Sant Blai per ser la Festa de l'Obra. Esperam celebrar-la tots plegats amb orgull i goig a la Parròquia de la vila, església de Sant Julià, recent pintada i restaurada.

Margalida, amiga de Sant Blai

CRISTALLERIA PERELLÓ
Acristallaments en general
Carrer Palmer, 1 Tel. 65.00.95
07630 CAMPOS

BUGADERIA TINTORERIA
SA BUGADERIA
Carrer Nou, 73 • 07630 CAMPOS • Tel. 65.25.27

Una gota d'ajuda dins l'incendi humà de Rwanda

Les Monges de Campos treballen per Rwanda

Com tots els periodistes han dit Rwanda és una tragèdia sens fi que prové de multitud de factors negatius que s'han ajuntat enguany, a ple estiu, en aquell petit país africà, petit devora els grans països (Zaire, Sudàfrica, Brasil, Estats Units). En superfície és molt més gran que Mallorca, té una extensió aproximada a la de Catalunya, perquè vos faccu una idea.

El que no treuen els periodistes amb tanta importància com les notícies escarrufants de morts i epidèmies són els detalls brillants de caritat cristiana, solidaritat humana, religiositat, humanitat en definitiva que s'han produït a aquell lloc i n'hi ha.

Vos recoman per entendre mínimament què ha passat amb aquest país, com amb el seu veí Burundi -també fortament lligat a Mallorca- llegir l'article de Mn. Sebastià Salom, al DM de dia 31 de juliol.

Les Monges dels Sagrats Cors, de Campos, varen anar a Rwanda i hi tenien 2 missions, una al nord **Niaki-mana** i una més al sud, **Rúkara**. Són allà a fer feina: Sor Maria Lluïsa Ariaga i Sor Margalida Miralles. Han partit fa poc (dia 4 d'agost): Sor Teresa Cànaves i Sor Leonor Arriazu, amb un avió d'ajuda espanyol.

Tots recordam el testimoni de les Monges vengudes d'allà començada la guerra civil, enguany. Tothom haurà sentit parlar sinó ho va veure del programa televisiu Informe Semanal on Sor Maria Lluïsa i les novícies dels Sagrats Cors foren protagonistes sense dubtes. Una arriscada missió: saber coses de les germanes que havien romàs allà. S'han salvades entre professes, novícies, postulants i aspirants 16 ruandeses lligades a la congregació. Ara acomplerta la missió de saber com estan totes, podríem exclamar miracle! perquè totes es troben bé. Tot d'una sorgeix la necessitat de treballar aprop d'aquelles missions, que són les seves, les dels Sagrats Cors, les de Sor Maria Rafela, en definitiva. Quan no deu haver fet Sor Maria Rafela, des del cel, per les seves filles?

Ara ja hi treballen 4 germanes des de fora del país, dues a Gomà al Zaire,

— Les monges ja han tornat a Rwanda per ajudar

dues s'instal·laran -si no ho han fet ja a Burundi, aprop de la gent que coneixien i que volen servir.

No vivim per esglais! Un dia d'aquests sortien per la televisió, gairebé suplicants, però amb enorme serenor, Sor Pilar Acarreta i Sor Concepció Basagaña, les primeres que havien arribat i que estaven ben al mig de la tragèdia. Altres Congregacions, moltíssimes per a relatar-les, i les més diverses organitzacions humanitàries estan fent una feinada, sense descans, per als ruandesos, per a salvar vides humanes, per a guarir la malaltia tan

desconeguda a Occident com mortal per als pobles subdesenvolupats, el còlera, per dur el missatge de Crist per tot arreu.

Ajudar des d'aquí és possible i real, és una exigència vertadera de tot cristià. Fan falta mitjans humans i també materials, econòmics i de tot tipus. Ningú pot romandre impassible davant tragèdies humanes com aquesta, com tampoc davant altres que succeeixen a diari al món llunyà i al nostre «quart món». Les vacances han de tenir un espai per pregar i ajudar.

La Congregació de MM.dels Sagrats Cors posa a la vostra disposició, ja que alguns ho han demanat, un núm. de Llibreta per donatius a favor de les Missions de Rwanda, SA NOSTRA Núm: 2.487.640-17

Cristalleria CAMPOS C.B.

Jaume Vadell Adrover

Joan Oliver Bordoy

Carrer Llibertat, 27 • Tel. 65.04.20 • 07630 CAMPOS

Dos pams de calçons curts

Damià Huguet

Per aquelles saons de la meitat dels anys cinquanta poc érem els al.lots que no duguéssim marcada una genollera, o totes dues; de vegades amb la sang vermellenca que regalimava per la cama amb quatre pelets rossos, magritxola; i d'altres amb la crostera ja marronenca, gruixada, rodona com el cul d'un tassó; una crostera que intentàvem arrabassar amb una ungla i que, després de dessistir pel dolor que produïa, ens untàvem amb saliva tot intentant guarir-la. Corríem sempre, i poc érem els que disposàvem d'una bicicleta. Els carrers estaven sense asfaltar i eren malplans, amb clots, plens de macs i de pedres que sovint ens feien travelar. A la sortida d'escola, a mitjan horabaixa, ens encalçàvem plens d'eufòria i de nervi, ens tiràvem empentes i, com qui no n'és, ens amagàvem darrera una paret, d'acotats, en silenci, per esquivar o sorprendre amb un crit el nostre company. Després anàvem a berenar, cadascú a ca seva.

Per norma general dúiem calçons curts fins als catorze anys: un de brut i un de net per als dies feiners, i un altre, el més nou, per als diumenges i els dies festius. No fèiem massa distinció entre roba d'hivern i roba d'estiu, ni es solia posar massa esment en el color. La tela amb la qual estaven confeccionats els calçons no solia ésser ni massa gruixada ni massa prima, així servia per a tot l'any. Una mudada ens durava una infinitat, fins i tot, per qüestions d'edat -situats entre els nou i els catorze anys- els calçons de cadascú passaven del germà gran al més petit, i quan ja no l'usaven anava a parar a un parent o a un veí.

Els nostres calçons eren aprofitats al màxim: si ens fèiem un esquaix,

aquest era cosit tot d'una ben pulcrament. Així, quan la modista o el sastre de la vila els confeccionava ja acudia, i tenia esment, a la nostra immediata crescuda, per a la qual cosa hi deixava un bon doblec, que anava escurçant cada any segons l'altària que fèiem. La qual cosa provocava que les cames dels calçons tenguessin a la part inferior una o dues retxes de tres dits d'amplària de diferent tonalitat, segons la tesitura del doblec nou: de color més viu la part que s'havia allargat, més pàl·lida i esquinçada tota la resta.

No era estrany, doncs, que sense mica de roba que ens protegís les cames i part de les cuixes, hi duguéssim gairebé sempre marcades una esgarinxada, un cop-blau o una genollera amb la sang fresca. Únicament aquells al.lots malaltissos, que trespaven poc pels carrers, se'n salvaven d'aquestes minúscules ferides. Per això, avesats com estava tothom a aquests esclats de cada dia, l'ampolleta d'aigua oxigenada i la mecròmina no mancaven a cap casa, ni tampoc al modestíssim botiquí del col·legi. Hi havia mestres que fins i tot passaven gust de fer de metge improvisat, guarint-nos amb paciència la ferida. I si sabies fer una miqueta de comèdia, simulant dolor i mal de cap, aconseguies sortir d'escola abans d'hora, saltant-te un dictat o la sempre esgarrifosa lliçó de matemàtiques.

Record com si fos ara el dia que vaig vestir els primers calçons llargs; no amb detalls molt precisos, però sí de l'efecte que em va produir un canvi d'indumentària tan dràstic. Aleshores era costum efectuar aquest canvi -complets els catorze anys- coincidint amb el dia de Pasqua; una època, ben mirat, no massa lògica ni oportuna, perquè la Setmana Santa sol caure als inicis de primavera, amb els primers bafs de calor, i aquest és un temps més idoni per a escurçar la cama dels calçons que no d'allargar-la. Però el costum era llavors aquest, i la gent el respectava. A primeres hores del matí, amb les primeres clarors del dia de Pasqua, acudíem a *S'Enqüentro*, que era una processó meitat civil meitat religiosa que tenia lloc al centre de la vila: lloc de topada cerimonial de Jesucrist i la Verge Maria, la qual pegava tres botets

mentre esclafien els coets que el saig amollava i la banda de música local feia sonar l'himne d'Espanya entre les mamballetes de la concurrència. Col·locades sota pali les imatges pulcrament vestides, amb tots els capellans i les autoritats presidint la comitiva, la multitud es dirigia a l'església per assistir a la missa major que el rector de la parròquia oficiava; adornat l'altar de bellíssims rams de flors, d'olor frenètica.

Aquell dia d'abril vaig acudir, com cada any, a la santa trobada i, evidentment, al ofici religiós. Amb els meus amics sèiem a un dels primers bancs del temple, dels de la dreta; més que res per a observar les al.lotes de la nostra edat que seien -totes vestides de blanc, immaculades,- als primers bancs de la part esquerra. Amb una cosa i l'altra, entre aquella esplendor de llum i de color, d'olor d'encens i càntics, ficat de ple en la cerimònia multitudinària, no em vaig adonar que duia calçons llargs fins arribat el moment d'agenollar-me. D'una banda perquè sentia els calçons que em fregaven les cames, i d'altra perquè no sabia com agenollar-me. Vaig observar la gent major, i talment com ells ho feien em vaig treure el mocador de la butxaca i, mig desplegat, el vaig col·locar sobre el trespol per tal d'agenollar-m'hi. Aquesta va ésser la primera sensació que vaig tenir aquell dia de Pasqua.

En el fons, però, em vaig sentir incòmode, em trobava estrany, mig ofegat, estret.

Acabada la missa major, ja al carrer amb els amics, vaig tenir la sensació que tothom em mirava, que tota la gent reparava els calçons que jo vestia, la qual cosa em va fer empegueir. No és que em molestassin; i el vestir-los no em produïa la més mínima sensació de passar, en qüestió d'hores, de la infància a l'adolescència. Com més aviat vaig poder fer-ho me'n vaig anar a ca meua; vaig entrar a la meua habitació, i d'una rampellada em vaig treure els calçons llargs per posar-me els que habitualment vestia, tot i no ignorant que el que acabava de fer no satisfaria a ma mare. Per la finestra entrava una claror que enlluernava; el vent removia les cortines brodades.

Na Maria Forteza Fuster, «Na Maria des Cupons»

Na Maria és una persona prou coneguda de tots els campaners i campaneres. És fàcil topar-la per qualsevol carrer de la vila amb la seva bicicleta fent com cada dia el seu recorregut habitual. Voltes i més voltes, per les tendes, pels cafès, pels diferents negocis i per les cases, na Maria reparteix els cupons de l'O.N.C.E. donant una mica d'il·lusió a aquells que el compren sempre amb l'esperança de guanyar un premi gros.

Na Maria és una persona molt xerradora, es fa amb tothom, de seguida et dóna confiança. Avui ens hem acostat fins a la seva casa per parlar una estona amb ella i conèixer un poc més com és en realitat, quina és la feina que cada dia emprèn de bon matí i la fa voltar pel poble fins al migdia, i encara hi ha de tornar l'horabaixa per acabar de vendre els cupons que són el seu mitjà de vida.

Nom Maria Forteza fuster, té 40 anys i de mal nom li diuen de Cas Felanitxerets, però ara a Campos tothom la coneix com «na Maria des cupons».

De petita va anar a l'escola com una altra nina de la seva edat i hauria seguit estudiant però la seva dificultat per veure bé les lletres li va impossibilitar continuar els estudis.

Dins una família negociant com la seva sempre va poder fer-hi feina, primer a la botiga i més tard a la granja d'ous que varen comprar. En casar-se va anar a estar a foravila uns dos anys, fins que un dia Santa Llúcia la va il·luminar, com ella diu, i li va donar una feina que fa a gust des de fa 11 anys.

— Des de quan et dediques a vendre cupons?

— Va ser de casualitat, perquè jo no son jugadora de cupons, som jugadora de cartes, de parxís, de bolls..., però de cupons no n'era gens ni mica.

L'ONCE fa un sorteig especial el dia de santa Llúcia i jo sempre he tengut molta fe en Santa Llúcia en estar delicada dels ulls, ja que és la patrona dels cecs. La meua sogra em comprava un cupó aquest dia i vaig guanyar el reintegrament. El vaig anar a cobrar a Delegació de Lluçmajor i el secretari quan em va veure em va demanar si volia vendre cupons.

Lavors els cupons valien 25 pts i ningú en volia vendre, era una feina mal considerada. En vaig parlar amb el meu home i vaig dir que sí, al cap de quatre mesos vaig començar, el dia 16 d'abril de 1983.

L'any 84 va ser quan el cupó va canviar, els premis eren més grossos i va començar a tenir molt d'èxit. Ara la gent s'ofereix per anar a vendre cupons, abans era al contrari.

— Quan vaig donar la grossa a Campos vaig doblar la venda, aquesta ha estat la millor propina.

— Repartesc cada dia 800 cupons

— Qui pot vendre cupons?

— Els qui estan delicats de la vista o els cecs, quan menys hi veuen més possibilitats tenen d'entrar. Per ventura ara a mi em seria més difícil d'entrar-hi amb la vista que tenc, però els albins sempre hem estat de poca vista, no de vista curta ni de vista malalta sinó de poca vista. Jo la tenc molt delicada.

L'ONCE sempre ha prioritzat els que veuen menys o els qui tenen problemes, també hi ha minusvàlids. Molts de minusvàlids els van agafar quan va desaparèixer el cupó de PRODIECU, aquest cupó va fer molt

de mal però el govern no el va arribar a autoritzar mai.

— Quines feines has fet abans d'entrar a l'ONCE?

— Jo no he pogut anar mai a jornal. Fa molts d'anys que hauria pogut entrar a l'ONCE, però a ca nostra érem una família de negociants i gràcies a Déu no varen haver de menester el jornal dels infants que sortíssim a fer feina. Sempre vàrem dur negoci i jo feia feina a ca nostra.

Vàrem comprar una granja d'ous i jo duia la comptabilitat, donava menjar a les gallines, treia els ous..., i si una feina no m'anava bé, les feia la meua

✓ Fent una volta per la vila

germana o mon pare.

Quan em vaig casar vaig anar a estar a foravila uns dos anys a Santanyí. Les coses del camp no anaven gaire bé i vàrem anar a estar a Lluçmajor, fins que vaig trobar l'ONCE el dia de Santa Llúcia.

L'ONCE per a mi ha estat una loteria, he guanyat una loteria sense posar-hi. Guany un jornal honradament i no he de viure de l'almoina de la família.

— D'on depeneu els venedors de Campos?

— De Lluçmajor, allà hi ha la delegació, és una agència comarcal. A Palma hi ha una agència territorial que és la central de les Balears.

— Quina és la volta que fas cada dia?

— Faig tot el poble, normalment dues vegades, de matí i l'horabaixa.

Començ la volta a les 8 h., vaig al cafè i ja trobo clients que m'esperen per comprar cupons o perquè els miri els del dia abans, tot d'una començ la tasca. Llavors vaig al banc a cercar els cupons i començ la volta de cada dia, repartir els abonats, vaig pels cafès... i si pel carrer em topen també m'aturen.

Jo no sé estar aturada, només estic

a la caseta dels cupons quan l'altre jove està de vacances. Tampoc puc estar aturada com aquella dona que està al cap de cantó. Per ventura hi hauria d'estar qualche vegada i m'aniria millor, però allò meu és anar-me'n pels cafès. Els temps que els homes berenen si hi ha tres o quatre companys se'n duen uns quants cupons cada un, i si entre aquests 3 o 4 n'hi ha un que no és jugador, perquè els altres en compren, ell també i si aquest ha de venir a post a la caseta no hi vendrà.

En aquest negoci han de tenir un poc de mà esquerra, han de tenir vista encara que no hi vegin. Jo també tenc una experiència de molt enrer, perquè nosaltres teníem botiga i tota la vida he tractat amb clients.

— Quants cupons vens cada dia?

— En duc 800 i els veng tots, faig voltes fins que he acabat, tenc les cames ben fortes d'anar amb la bicicleta.

— Els teus clients són fixos?

— Tenc clients que fa 11 anys que vaig començar i en fa 11 que em compren cupons cada dia, també tenen números fixos.

Abans quan els cupons valien 50 ptstenia cada dia els mateixos números. D'ençà que varen canviar i han posat

ordinadors els números són diferents. Cada dia duc 800 cupons que queden registrats a l'ordinador al meu nom.

Els clients han seguit un número fix. Si els agrada el 56 els duc que acabi en 66, en 56 o 06, sempre estan abonats que acabi en 6. No he tingut mai una llista d'abonats, sempre els he duit dins el cap, jo sempre respect el gust de tothom, me'ls pos dins el cap i les mans ja hi van totes soles quan els he de donar el cupó.

— Qui són més bons clients els homes o les dones?

— Els homes! Les dones compram un cupó (jo també m'hi de comptar), i els homes en compren 500, 1.000 o 2.000 pts, encara que ara els clients de 2.000 estan clars, però 500 i 1.000 pts és el més corrent. Els homes en voler guanyar volen que s'ho pagui, les dones compram 100 pts perquè tenim moltes despeses i sempre distribuim més els doblers que tenim.

— Has donat molts premis?

— Bastants. La grossa la vaig donar dia 30 de desembre del 91.

Abans, quan els premis eren de 100.000 pts., vaig dur la grossa 5 o 6 vegades, vaig repartir un milió de »»»»» Segueix »»»»»»»»»»

CA'N MELERO

FRUITES I VERDURES • CONGELATS
FRUITS SECS • PRODUCTES DIETÈTICS
VINS A L'ENGRÒS
POLLASTRES A L'AST

Carrer Ferrocarril, 1 • Tel. 65.06.30
07630 CAMPOS

Obert de dilluns a diumenge
de les 6 a les 9.

Avda. Primavera, s/n. • Tel. 65.60.43
07638 COLÒNIA DE SANT JORDI (Mallorca)

SANELEC INSER C.B.

Arnau Nigorra i Joan Pomar

SANEJAMENT • ELECTRICITAT

CLIMATITZACIÓ

REPARACIÓ I MANTENIMENT
DE CÀMERES FRIGORÍFIQUES
MAQUINÀRIA D'HOSTELERIA

Tels. 65.07.69 • 908.63.16.73
Carrer Major, 34 • CAMPOS

pessetes, dos milions... i una vegada vaig repartir dos milions per Sa Colònia. Vaig dur premis per Sa Colònia i per Porreres, Campos és poc jugador de cupó i era allà on em queien menys premis.

Quan vaig donar la grossa a Campos vaig doblar la venda, i per mi això ha estat la millor propina.

— Què ens pot dir del tracte amb la gent?

— M'agrada el tracte amb la gent, repartir bons premis i veure que estan contents. De la gent hi ha de tot, a vegades hi ha qualcú que em diu que no li duc mai cap premi, que no em comprarà més cupons, o qualcú que em diu que no en vol cap perquè no guanya mai. Això, vulguis o no, sempre et retreu una mica, però ja estic acostumada i sé que un altre dia segurament els trobaré de bones i em compraran cupons, no em puc enfadar. Si un client no vol cupons un dia li he de fer bona cara i en tornar-lo a veure potser sí que me'n comprarà.

Jo també comprenc els qui en compren cada dia i no han guanyat mai ni un reintegrament i qualche vegada estic empegueïda de dur-los cupons, però jo veig que ho comprenen i jo també.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Els homes són millors clients que les dones.

— En aquest negoci han de tenir molta vista encara que no hi vegin.

— Hi ha dies més bons que els altres per vendre?

— Mirau, el diapijor és el dimarts i el dimecres, jo no sé per què però són els pitjors. També conec molt quan s'acosta el cap del mes, la gent no està per gastar i sempre deixa el cupó pel darrer.

A dins els cafès tampoc no hi ha aquell excés d'homes que anaven a fer el cafè i jugar a cartes.

— Creus que hi ha gent més sortada que una altra o que un número dóna més sort que l'altre?

— Sí, la vegada que vaig donar la grossa acabava en 13, era el 4.713, i vaig tenir un parell de clients que no el varen voler per això. Els que repartim la sort no hi podem fer res, sempre surt el número que menys ens pensam.

Sempre desig de bon cor que la gent guanyi, sempre els dic: Que hi

hagi sort, si convé!. Cada dia tenc la il·lusió que he de donar la grossa.

— Molts et deuen dir què farien si els tocava la grossa, què és el que t'agradaria fer si guanyaves?

— Si guanyava el «cuponazo» de 150 milions el primer que faria seria anar a l'Ajuntament i demanar permís al batle per fer una festa a tot el poble. Llavors els milions els posaria als bancs de Campos, que tots són clients meus, i donaria el meu lloc de feina a qui ho necessités més de l'ONCE. També m'agradaria comparar una casa a la vorera de mar...

Agraïm aquesta conversa amb na Maria amb qui hem passat una bona estona entretengudes, hem pogut gaudir de la seva hospitalitat i bon humor que li desitjam que conservi per molts d'anys.

Antònia Sitjar
Núria Vives

— L'ONCE ha suposat que tots els que tenim minusvalies puguem guanyar un jornal honrada-ment.

RESTAURANT

Club Nàutic Sa Ràpita

Especialitat en:
Peixos • Mariscos • Carns

Esplanada del Port, Tels. 64.04.13 • 64.03.52
07639 SA RÀPITA • Campos

Qui educa més: l'Escola o la família?

A la Revista Ressò nº 59 començàvem un article amb el títol: **Qui educa més: l'escola o la família?**

Dèiem que es podia repartir la quota de responsabilitat educativa de la següent manera:

- un 50% de possibilitats d'educar són de la família.
- un 25% correspon a l'escola.
- el 25% restant és obra de la resta de la societat (poble, televisió, carrer, amics, etc).

Ara bé, aquest model correspon a les possibilitats que tenen cada una de les parts implicades que no vol dir que es desenvolupin. I ara posarem tres exemples per aclarir aquest embolic.

Exemple d'una persona que es passa més hores de les habituals a l'escola, com pot esser aquell nin o nina que a més de les escolars, té música, dibuix, aprenentatge d'escriure a màquina, classes particulars, etc. O d'aquell que tota la setmana es troba o es trobava intern en un col·legi. O d'aquell altre que estudiava en un Seminari. No hi cap cap dubte que en aquest cas el tant per cent de responsabilitat educativa de l'escola, augmentarà i que la de les altres parts disminuirà.

Un altre cas podria esser el d'aquell al·lot o al·lota superprotegit, generalment de sa mare, que no ha començat l'etapa escolar a l'edat habitual que ho fan la majoria dels de la seva edat, perquè els pares creuen que és millor que estigui amb ells, perquè encara és prest, que més envant sempre l'acompanyen i que no el deixen sortir massa a jugar amb els altres amics, que no el deixen anar a quedar a casa dels companys o que no el deixen sortir de colònies durant l'estiu, etc. Segurament en aquest cas, el tant per cent a favor de la responsabilitat familiar augmentarà i disminuirà de les altres parts.

El darrer cas que volia exposar, és el d'aquell jovenet o joveneta que quan arriba de l'escola, o es passa totes les hores mirant la televisió, o jugant amb *videojocs*, o en el carrer que quasi no veu els seus pares, i que més no fa la feina mai de l'escola. Aquesta persona augmentarà moltíssim el tant per cent de l'educació que pot proporcionar la resta de la societat i disminuirà la quota de possibilitats que no de responsabilitat familiar i escolar.

Sabem que el nivell òptim de les dades anteriors es dona quan els pares posen tota la intencionalitat educativa corresponent, interessant-se per tot el que passa a l'escola i el que passa en el carrer, ajudant el seu fill o filla en tot el que poden; quan els professors o professores també s'interessen tot el que poden en l'educació dels seus alumnes;

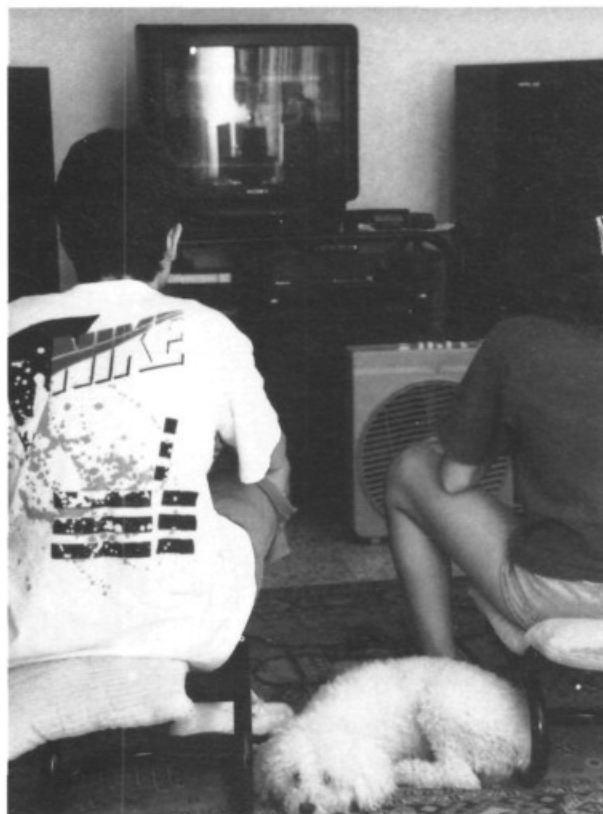

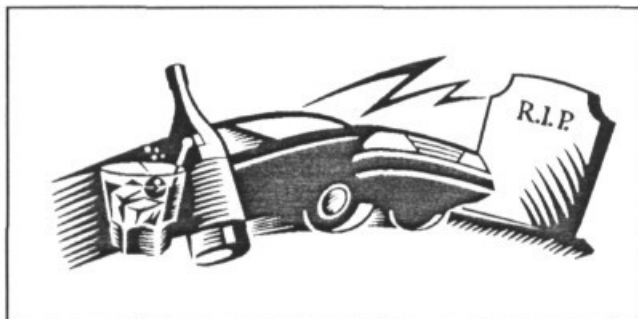
Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— La quota de responsabilitat educativa varia segons les persones que tant un com l'altre vigilen les hores de carrer, les hores de televisió, les hores de *videojocs*, les hores de menjar, les hores de dormir, les hores de treballar, etc. Si a més les autoritats del poble han fet el que han pogut per omplir d'una manera racional el lleure, etc Si tots aquests estaments treballen d'una forma conjunta i interrelacionada ens acostarem a les xifres òptimes abans esmentades.

Si voleu saber qui educa més, heu d'analitzar totes les parts, totes les persones i totes les coses que intervenen i enrevolten els vostres fills o/i filles.

Què podem fer perquè el nostre fill o filla vagi millor a l'escola, estigui millor educat o sigui millor persona, de tot això en parlarem en un pròxim article.

Joan LLadonet.

Sa Joieria

Joieria • Rellotgeria

Carrer Major, 3
Tel. 65.23.78 • CAMPOS

NACIONALISTES DE MALLORCA

Normalment, quan arribam a aquestes saons, l'activitat política local decau. Enguany però, tot al contrari, diferents temes han fet que aquest darrer mes fos molt dens quan a feina i, suposam, que també ho seran els vinents.

Que la situació del nostre Ajuntament no sigui massa lluïda és un fet que no ve de nou a ningú, i si quan ja costa de mantenir el dia a dia, sobrevenen qüestions, que han anant covant durant llarg temps, llavors la situació esdevé pràcticament insostenible.

El tema, llamentosament, estrella ha estat altra vegada el dels xibius, no volem insistir en una qüestió prou debatuda com és aquesta, però tampoc volem deixar de manifestar la nostra opinió, en un aspecte molt puntual i que es deixa caure, cada vegada que ve bé, en un clar intent de confondre, si més no, el personal.

El problema que ara ens ocupa, i que a la llarga ens afectarà més encara, no és conseqüència del què hagi fet o hagi deixat de fer un jutge, en el fons, el que es pot veure és el resultat d'una adjudicació de les concessions a unes ofertes que no eren les millors, i no ho eren pel simple i senzill fet que suposaven una menor oferta econòmica i, aleshores, uns ingressos més minsos per a les arques municipals. Requisit únic que calia tenir en compte. Tot el demés són vuits i nous.

Del tema de ses Covetes en parlarem al passat número, les novetats des de llavors no són massa i el procés

segueix el seu camí. Ben aviat hi haurà novetats.

Un altre dels temes recents ha estat el fet d'informar al Ple sobre la Liquidació del Pressupost de l'any passat, un pes més sobre les ja carregades esquenes dels campaners i que es tradueix en un resultat pressupostari de menys 55.185.562 pessetes. L'únic comentari que hi podem fer és que en aquelles hores encara no es respirava el clima d'inseguretat urbanística que ara se'n atribueix.

Per acabar dir que aquest resultat pressupostari, i tot el que afecte a la comptabilitat municipal, el Compte General, que se'n diu és a exposició pública, és a dir a la vostra disposició. Així mateix hi trobareu els de la Residència de la 3ra Edat i el de la Guarderia Municipal.

Recordar que el Grup Municipal Nacionalistes de Mallorca - PSM segueix a la vostra disposició.

23

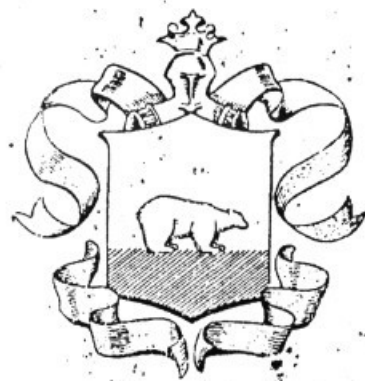
Campos d'un temps

Com és sabut, el topònim Campos no té res a veure amb un «Camp de l'ós», com ens han fet avinent heràldics diversos; sinó que l'etimologia és una altra, de procedència mossàrab. Així i tot, la imatge d'un ós és present als escuts de Campos des de fa molts de segles. I a l'ós campaner l'han dibuixat i esculpit de tota manera: dret, ajagut, de grapes, mirant a la dreta, mirant a l'esquerra, amb coa, sense coa, pelut, gras, magre, polar, asiàtic, somerí...

Aquest que oferim és la versió que s'usava allà pels anys cinquanta, i segons sembla va ser dibuixat en

aquelles dates farcides de retòrica. Adornadíssim, l'ós va de grapes sobre un camp retxat en diagonal: està grassonet i fa bona cara. Mira cap a la dreta, vigilat per una màscara de ferro coronada, una mica tètrica, sinistres els ulls. Els llaços, sembla que moguts per l'oratge són sumptuosos, exagerats per donar cos a l'escut. No tenen color, perquè llavors només hi havia un color. Campos escarnia un ós sense color, gairebé com ara.

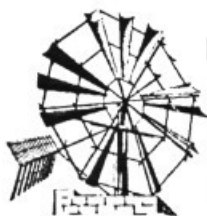
d. h.

Taller Mecànic CA N'ARNAU

Carrer Provença, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

SA CIMENTERA, S. A.

MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA
DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 • 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

Conversa amb l'amo Antoni de Son Catlar

La mediterrània ha estat una cultura oberta al mar, una cultura exploradora d'horitzons però també un mode de fer viure la terra, de fruitar-la, de suar enmig dels terrossos.

A Mallorca l'han habitada pirates i més tard contrabandistes, mariners, pagesos de secà i de reguiu... En molts d'anys sempre però amb els vincles precisos que configuren una manera de ser i de pensar, de comunicar-se. Amb aquests vincles ben fermes i establerts. Però d'ençà alguns anys cap aquí, cap fonament ha quedat sense remoure; els únics que tiren endavant són els pirates (ja en sentit ampli i no exclusivament marítim, pirates d'altres terres i renegats dels nostres han sabut i pogut posar-se al dia).

Dels foravilers, al contrari, gairebé no podem dir res més que paraules de condol. Amb tota la injusta i llastimosa força del pas del temps s'han exterminat i condemnat unes formes de vida antiquíssimes i possiblement irrecuperables.

Antoni Burguera de Son Catlar encara que de tot d'una mostrà les seves reticències «no vaig de xerrar»-segurament originades per un caràcter poc bravejador, va entendre perfectament el perquè d'unes preguntes i molt responsablement accedia a contar-nos coses d'aquell temps a foravila, de la seva condició de rapiter històric, de la caça, dels anys...

— Quan i a on vàreu néixer?

— Vaig néixer l'any 1913 a Son Catlar, una de ses possessions amb anomenada que hi ha a campos. Es meu padrí va anar-hi essent nuvi, mon pare hi va néixer, jo hi vaig néixer i es meu fill també hi ha nascut maldament poc després ja mos n'anàrem, devers el 44, cap a Son Pieres que és nostre. Han estat tres generacions de Burgueres duent es remenat d'una possessió.

— De qui era propietat i quants n'hi feien feina?

— Era d'un tal Sr Guasp que venia a passar-hi s'estiu i cobrava sa paga. Quan es va morir es senyor vell ho veren repartir i en feren tres de Son Catlars.

Tenien llogats dos pastors per ses ovelles i dos «bassiners» que eren ajudants dels pastors, un garriguer i un euguer, porquer, cinc missatges... A l'estiu venien figueralers, gent a les ametlles, era una possessió de secà i quan havien de batre també en venien a fer feina.

— Què ens podeu contar del camp de concentració que hi havia relacionat amb l'episodi de la Guerra Civil?

— D'això se'n cuidaven els militars. Els presoners estaven dins un corral i a un celler gran que hi ha a ses cases. Hi havia presoners russos que havien agafat a un vaixell. Els presos feien treballs manuals per entretenir-se; anelles de fusta decorades per ses estovades, anells de pèl de coa de cavall... molta gent de Campos va arribar a tenir-ne d'anells d'aquests. Hi devia haver devers set o vuit-centes persones que anaven traslladant.

— Ses escoles que són, dins Son Catlar o a Ca n'Estela?

— Molts les anomenen de Son Catlar però estan dins Ca n'Estela. Record bé que per fer-les tots els pagesos traginàrem maressos i ajudàrem a aixecar-les.

— A sa possessió sa caça com anava?

— Sa caça era nostra, llevat d'alguns redols que era pes senyor. He caçat s'animeta, sa caça m'ha estirat més que la mar perquè també he estat pescador. Amb en Fadri vàrem tenir una de ses primeres barques de per Sa Ràpita.

— Què ha fet desaparèixer foravila?

— Foravila i el món han canviat molt. Per segar i batre ens hi possàvem a principis de juny i acabàvem a la Mare de Déu d'Agost. Ara hi va una recol·lectora i en mitja hora ho té llest.

Llavors fèiem feina de sol a sol, sa maquinaria és una cosa molt bona però lleva molta gent i val molt de doblers perquè en haver-la pagada ja en pots comprar una altra.

**Motor Ocasión
Campos, S.L.**

COM

COMPRA - VENDA de Vehícles d'Ocasión

Tomàs Rigo Viçens

Ctra. Palma - Campos, Km. 35 • Tel. / Fax 65.24.22
07630 Campos

✓ Conversa amb...

En parlar de Sa Ràpita tant l'amo Antoni de Son Catlar com la seva dona i la seva nora, na Maria Antònia Sunyer, tenen moltes coses a dir. No en va formen part de famílies pioneres en establir-s'hi.

— Quins són els primers records que teniu de Sa Ràpita?

— He vist aquests paratges amb quatre cases. Hi havia ses de s'entrada (Ca'n Cosmet) i Ca'n Barbut. Llavors a davant la mar n'hi va haver fins a ca na Punta que s'aturava d'haver-n'hi fins a Ca'n Mandana davant es mollet.

Hi havia dues cantines: Ca na Ventura i Ca na Punta. A ca Na Ventura hi tenien hostatge els carabineros que no havien menjat tan bé mai com allà. Na Ventura era una dóna molt de sa bulla i organitzava sopars i balls amb molta d'alegria.

— Son Catlar arribava a la mar, no és cert?

— Sí, arribava fins a Sa Ràpita, jo vaig comprar un bon tros d'aquesta pleta a n'es senyor.

— Com passàveu els dies, n'hi havia que hi habitaven tot l'any?

— Sí, hi havia gent com madò Xota o es de Ca'n Corem que tenien ses gallines a lloure per devora ses cases

i un poc de bestiar i tot l'any hi vivien. En s'estiu enceníem es llum de carburo per fer sa xerradeta a la fresca; erem com una família. Si es tractava d'anar a sa taverna venien els foravilers de marina perquè a tots aquells horts de per allà hi havia gent.

— I el boom quan va començar?

— En posar s'electricitat ja eren els anys 60 i començaren a venir els primers externs. Uns dels més antics va ser un ciutadà que feia feina a n'es «Fri Balear» i construí un xalet quasi on tot era pleta. Els deien «es des frio».

— I de peix, com anava sa pesca submarina?

— En Xota se ficava amb una punxa, sense escopeta ni res, i treia just a vorera de mar el peix que volia.

Una anècdota curiosa va ser la vinguda d'un «xino»; aquest personatge feia experiments amb sa pesca submarina i va ser tot un esdeveniment.

Ja ho cree amb la seva fesonomia i unes primitives ulleres de bussetjar.

Guillem Burguera
Montserrat Alcaraz

25

ELOGIS DESMESURATS

El Papa de Roma

MANUEL VÁZQUEZ MONTALBÁN

Em va dir el cardenal Tarancón, un dels meus cardenals predilectes per la seva vivesa (l'altre seria Danie-lou, però per afers no aptes per a menors, tenint en compte que durant l'estiu el diari AVUI pot caure a les mans de persones més innocents que les habituals), que el Summe Pontífex era massa polonès. Va afegir: "Es creu que tot el món és Polònia."

Ignoro el nivell de les ciències socials poloneses en el capítol de la demografia, però així com en d'altres disciplines filosòfiques i científiques els països anomenats comunistes deixaven molt a desitjar, en sabers tan neutres com la demografia acostumaven a dir gairebé tota la veritat. El racionalisme messiànic havia arribat a afirmar: "Ningú que s'hagi enfrontat amb la Veritat pot deixar de reconèixer-la." Per descomptat, però un cop reconeguda, més d'un s'ha tret la pistola i l'ha cosida a trets.

Tal vegada en el joc a la contra de l'episcopat polonès contra el govern comunista hi ha l'explicació que Wojtyła mai s'hagi cregut la demografia oficial i hagi arribat a la conclusió que una conspiració marxista universal és la que transmet el saber que el món està desfasat pel que fa a la racionalitat de l'exploació i distribució dels seus béns i als excessos de població.

D'aquesta sospita en pot procedir l'entossament teològic de Sa Santedat contra tot allò que amenaci la procreació, des del preservatiu al control de natalitat científic, passant per l'avortament. Els científics adictes al Vaticà han mirat de relativitzar el maximalisme del Papa polonès, però només en les actuals hores de baixa salut s'han atrevit a insinuar la possibilitat que s'hagi de controlar la natalitat. Si es tracta de trobar referents bíblics, n'hi ha en tots els sentits possibles. D'aquí no ve el problema.

L'obstacle principal el segueix representant Sa Santedat, que ha portat la seva defensa al dret a la vida a l'extrem de posar en perill la supervivència del gènere humà en aquest planeta, a menys que tingui previst un pont espacial de carros de foc dirigit pel profeta Elies que s'emporti l'excés humà a les estrelles més propícies, sense necessitat de recórrer a Spielberg perquè assessori pel que fa als efectes especials.

Les dècades venidores jutjaran el pontífic de Joan Pau II, tot i que a primera vista, des del punt de vista potser interessat d'un no creient en la infal·libilitat del Papa ni de ningú, em sembla que l'efecte del seu magisteri s'ha d'inscrure més en la història dels

"A Roma ja es parla de la inevitable successió i s'adverteix un retorn a la frescor"

espectacles aptes per a menors que en la de la regeneració de l'apostolat catòlic, en la qual veig molt més ben situats Joan XXIII o Pau VI. Aquest Papa ha viatjat molt i ha donat sempre l'espectacle,

deixant les persones i les coses al seu lloc, de genolls els que ja hi eren i drets els que van néixer així.

A Roma ja es parla de la inevitable successió i en confidències realitzades a curiosos ciutadans barcelonins molt apreciats per la cúria, s'adverteix un retorn a la frescor, en el millor sentit de la paraula, del cardenalat italià, i s'ha arribat a comentar que no cometran un altre cop l'errada d'elegir un Papa que vingui d'un país cristianitzat tardanament, cosa que provoca aquesta tendència perifèrica conservadora que pot comprovar-se fins i tot en la història de les llengües. Mentre que a Madrid, per exemple, tothom s'ha empassat la *d* en posició intervocàlica, els parlants perifèrics del castellà la respectem des de la inseguretat que transmet la distància del centre de l'Imperi. Aquest i no cap altre ha estat el problema del Papa polonès.

© AVUI

Comença a caminar el Leader II (Pla 5B)

S'ha constituït ja un grup de treball entre Ajuntaments interessats, i agents socials i econòmics per tal de dur a terme de forma profitosa el Pla 5 B que s'anomena Leader II. L'organisme encarregat del Govern Balear és la Conselleria d'Economia i Hisenda i la d'Agricultura. Fins dia 31 d'Agost es poden presentar programes de desenvolupament i inversions.

Vos tendrem informats més envant.

La Fundació Esplai de les Illes s'obri a tothom

Amb un capital fundacional d'1 milió de ptes. es vol iniciar aquesta fundació de caràcter benèfic i educatiu i cultural. Vol englobar tots els serveis d'Esplai, Grups, GDEM i Escola d'Esplai. Tothom pot ser membre. Ha de contactar amb el GDEM o amb l'Escola d'Esplai. Dia 26 d'octubre es farà la presentació oficial i una festa per a tots els monitors de l'Esplai. Així com també es pensen dur a terme uns actes per a celebrar els 100 anys de colònies a Mallorca.

Per més informació crida al 71 44 79.

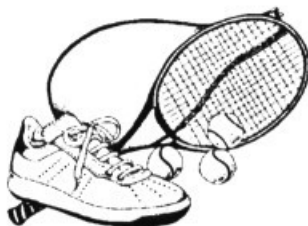
Campionat de Tennis

Com ja és habitual en aquestes dates, el Club Tennis Campos ha organitzat un torneig de tennis, la final del qual coincidirà amb les festes patronals.

Més de trenta jugadors, en individuals, i una bona partida de parelles faran el suquet en les renovades instal·lacions, tot intentat dur-se'n el gat a l'aigua.

Una vegada disputades les primeres partides no cal esmentar massa sorpreses, els favorits en cada cas han seguit endavant, però sí comentar l'aparició d'alguns joves de la vila que ben aviat estrenyeran els claus de les primeres raquetes campaneres de sempre.

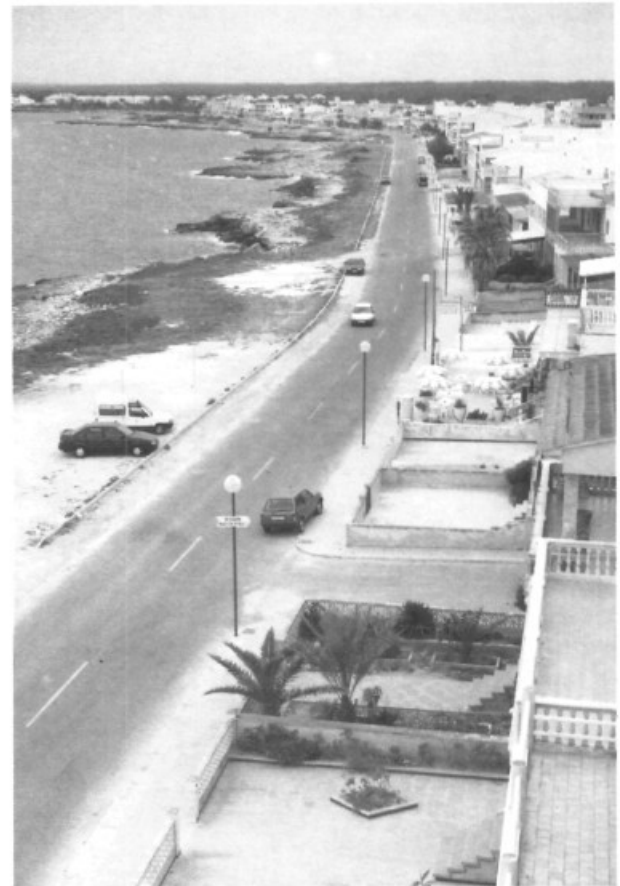
Quan a la participació es pot destacar el gran nombre de jugadors de fora, algun d'ells de reconeguda categoria en el tennis balear i amb un bon futur per endavant. També lamentar l'absència d'alguns dels jugadors campaners que tradicionalment han lluitat pels primers llocs de la classificació.

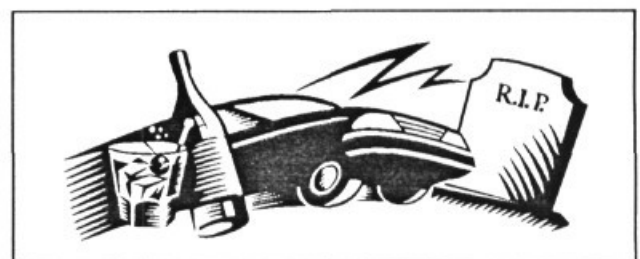
Costes ha de desllindar la zona marítima terrestre de Campos

Amb uns anuncis oficials publicats al Butlletí corresponent i als Diaris, s'ha obert a INFORMACIÓ PÚBLICA l'expedient iniciat per a desllindar la zona de domini públic marítima-terrestre de la costa del nostre terme municipal de Campos. Es poden examinar per espai d'un mes els plànols de delimitació provisional de la zona de domini públic (zona propietat de l'Estat) i de la zona de servitud (zona amb greus i importants limitacions a la propietat privada). Es poden fer al·legacions tant de particulars propietaris i interessats com de les associacions i col·lectius davant la Demarcació de Costes de Balears (està a l'edifici de l'Administració Perifèrica, c/ Ciutat de Querétaro, s/n, Polígon de Llevant de Palma).

Al mateix temps i fins que això no estigui resolt es suspèn l'atorgament de llicències i concessions en el domini públic i en la zona de servitud de protecció. Això pot incidir en les obres que es projectin en la primera línia o fins i tot més enrera, a Sa Ràpita i Ses Covetes.

— La zona marítima-terrestre de Campos serà desllindada.

Les delícies de l'ombra

Cercar l'encant d'una ombra, vet aquí un suggeriment del tot evocador d'horabaixes sublimes i somnis provocats: un recer meditat, la delicadesa o la fragància d'un tel de claror oculta, neta, tenyint els cossos amarats de mar, de saladina i de sol, a qualsevol racó on l'embat tasti els ponents de mitjan estiu.

A Ses Covetes això és encara possible. La mar, immensa, infinita fins al límit mític i rotund de Cabrera, hi posa el contrapunt, amb elegància. L'arenal d'una blancor al·lucinant, el pinar verdíssim, rivetat amb retorçudes sivines i lliris blancs, d'intensa olor profundament mediterrània, moresca, siciliana, subretxa tota la sublimitat de l'impossible: un fet diví.

Aquesta bella dama que pren el sol, ben a la fresca, arravatada al respatller d'una barca al mig de mar, és un testimoni de tranquil·litat i de sublimitat, de la placidesa que es viu a Ses Covetes cada dia. Un blau tacat de cel; una verdor acariciada per la blancor d'un nigul que ni es mou. Així, entre els silencis, aquest capell de palla

i la camiseta pulcrament desordenada que vesteix la dama que ens il·lustra i acompanya són un bell testimoni de

llibertat: sol d'estiu, una mica de calitja. Colors de l'illa.

d. h.

Maria Mas Guaita

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ,
TRANSPORTS, LÀMPARES I DECORACIÓ**

Carrer Ràpita, 43 • Tels. (971) 65.01.23 • 65.24.32 • 65.04.12
FAX. 65.24.32 • 07630 CAMPOS (Mallorca)

Taller i Servei de Pneumàtics

M. BORDOY

**Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació Vulcanitzats**

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel. 65.21.93 • CAMPOS

Bicicletes • Recanvis
Accessoris • Vestuari
Reparacions

Carrer Lluna, 50
Tel. 65.29.12
07630 CAMPOS

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

**TRANSPORTS
MESQUIDA**

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

El desgavell dels xibius

Segons sembla, enguany hi ha hagut molt de trui per devers els xibius de Ses Covetes i d'Es Trenc; també pels de Sa Ràpita i a la platja d'Es Coto. De segur, però, que la majoria dels espanyols i els estrangers que ens han visitat no se n'han temut de res: impassibles davant tot l'escàndol. Qualcú se'n recorda, però, que a un pepero d'aquests que encara confonen Mallorca amb una ciutat de les Illes Canàries, li varen dir que *«quien siempre truenos recoge tempestades»*. Però els grossos no en fan cas, perquè seuen a lloc pla i tenen la pell molt gruixada. I aquí, els que tenen una visió més clara del present, i de la tramuntanada que s'acosta, solen dir que tots els camins menen a Catània. Sicília, germana nostra. Cosa nostra, els sicilians. Santa Mafía. Bon trempó.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

Esperant Sharon Stone

— Sharon Stone en una seqüència de la pel·lícula "SLIVER" (Acosada)

Que els Reis d'Espanya vinguin a tastar les aigües d'Es Trenc ja no és notícia. Tant ells, com la tribu que adesiara els acompanya en els seus trulls, han passat a segon pla, o qui sap si a pitjor glòria. I això que és de bon veure la barqueta menudona que manegen, i els barcots lletjos de l'armada que els vigilen. Però la gent que tresca l'arenal d'Es Trenc, i també el de Ses Covetes, allò que vol veure no és la reialesa espanyola, sinó dames més belles, homes amb nirvi: Sharon Stone, Cyndy Crawford, Tom Berenger, Johny Deep, Calígula... Potser enguany ens haurem de conformar amb poca cosa. Però el no res de vegades ho és tot. I qui no es conforma és perquè no vol. O tocar amb el dit una miconia de cel.

Història del futbol a Campos: un recull imprescindible

Feia falta, com tantes altres coses que fan falta al nostre poble, un treball així: un llibre on es recull el que ha estat el futbol campaner, des de l'any 1924, quan aparequeren els primers afeccionats, fins a la temporada passada, quan el primer equip del C. E. Campos aconseguí l'ascens a Tercera Divisió.

Són moltes les informacions – i encara més les anècdotes curioses – que, fins a la publicació d'aquest llibre, només eren conegudes per una petita colla de campaners i que ara, gràcies a la tasca duita a terme per la directiva del C. E. Campos i Edicions del Migjorn – fonamentalment per Josep Ollers, coordinador del recull i autor de la majoria de les seves pàgines – estarà a l'abast de tots els interessats en la història d'aquest esport, avui en dia tan nostre.

On jugaven els primers afeccionats campaners? A quin any va jugar el Campos el seu primer partit com a equip federat? Quins jugadors varen inaugurar el camp del Cós? Quins eren els jugadors l'any 1950? Quants d'anys no hi va haver futbol a Campos? Quina gent va tornar posar en funcionament el club? Te'n recordes dels equips del Club l'Estel? Quin any es va disputar la primera vegada la lligueta d'ascens a Tercera? Aquestes i moltes altres preguntes obtenen resposta amb la lectura d'*Història del futbol a Campos (1924-1994)* que ja és a la venda.

Aquesta publicació, més que un treball rigorós pretén ser un reconeixement a totes les persones que han treballat per a la consolidació d'aquest esport al nostre municipi, per la qual cosa abunden les fotografies i els noms propis.

Redacció.

— Portada del llibre *Història del futbol a Campos*

Presentació del llibre

Història del futbol a Campos (1924 - 1994)

Dissabte dia 13 d'agost a les 20:30 a la sala de plens de l'ajuntament

ORGANITZEN:
Club Esportiu Campos
Edicions del MIGJORN

Entrevista a Miquel Lerma, President del Club Ciclista Campos

Perelló, Antoni Mas Bujosa, Joan Vanrell Rigo, Antoni Ginard Alcina i Miquel Llinàs.

— Quines són les estratègies de futur o quins projectes tenen per endavant?. A curt i llarg termini.

— El primer punt que tenim en ment és arreglar la pista, muntar l'escola de ciclisme i a partir d'aquí muntar equips de cadets, juvenils..., però això més per l'any que ve que per ara. Enguany el primer punt que tenim és arreglar la pista.

— Amb quants de socis compten?.

— Ara som a la campanya de fer socis i hi ha uns 25 socis, però cada dia s'afegeix gent. Per fer-se socis es poden posar en contacte amb jo o anar al Bar de Ca'n Banyeta al carrer Creu nº 23. Enguany els socis, com que l'any està començant, no hi ha Pista ni equip ni corredors, van un poc per lliure, varem posar una quota de 3600 ptes. N'hi ha que troben que és molt i n'hi ha que troben que és poc pel que hem de fer. La gent paga allò que pot.

— Joan Serra, President de la Federació Espanyola de Ciclisme, en una entrevista concedida a RESSÒ donava la idea que Sa Pista fos el centre neuràlgic dels pobles de veïnat i donava tota classe d'ajudes federatives en material i entrenador. Que

se sap o s'ha fet al respecte?.

— Això és vera; a nosaltres no ens ha tancat cap porta; ens va brindar tota la seva ajuda, tot el que estàs a la seva mà. Fins ara només hem tengut una reunió amb ell, va ser al principi i ens va animar a que es posàs en marxa i ens posarem en contacte amb ell quan hàgim de menester més ajuda de la Federació; un cop muntada l'escola haurem de menester la seva ajuda.

— Teniu pensat fer cap homenatge a Sebastià Serra «Banyat»?

— Exactament, la carrera de les Festes de la Mare de Déu d'Agost està dedicada a ell. I l'any qui ve tenim pensat que una carrera dugui el seu nom.

*Pep Toni Sala i Toral
Esteve Tomàs*

— Motius pels quals s'ha anat endavant amb aquest projecte?

— Els motius són que hi ha una pista, que estava tancada i un dia me varen oferir per obrir-la. Sa pista la tenia un administrador al seu càrrec i com que som amics i sabia que m'agrada el ciclisme me la va oferir. Em vaig posar en marxa per cercar una directiva, gent que volgués fer feina; va costar, però es va trobar. Allò que pareixia impossible que s'aconegués al final s'ha posat en marxa.

— Qui forma la Junta Directiva?.

— A part de jo que som el president, hi ha na Magdalena Rigo Vanrell que és la vice-presidenta; Gabriel Ginard Lladó, secretari; Joan Mas Vidal, tresorer; i els vocals són Joan Mascaró Caldentey, Gori Mascaró Mas, Pere Obrador Ginard, Andreu

PUBLICITAT A RESSÒ:
Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

Botiga
CA NA MEL

Alimentació, Merceria,
Perfumeria, Ceràmica Mallorquina

Carrer Sant Blai, 3 • Tel. 65.07.44
07630 CAMPOS

FIGUERES

**PERRUQUER • ESTILISTA
UNISEX**

Carrer Manacor, 40 • Tel. 65.21.10
CAMPOS

LES DADES DE LA NOVA ETAPA DE SA PISTA

* Miquel Llinàs, representant dels administradors de l'herència d'Andreu Oliver, cedeix gratuïtament Sa Pista.

* Es duu a terme la formació de la Junta Directiva del Club Ciclista Campos que durà el manteniment de Sa Pista.

* Es faran una sèrie d'obres per construir un cinturó de 2 m per poder circular per dins el velòdrom, s'arreglarà la il·luminació, els servicis i la infermeria. Per això hi ha un pressupost mínim per començar aquesta tasca de 3.150.000 pta.

* Dos tècnics de la Federació de Ciclisme, després d'un estudi, afirmaren que amb la reparació dels cruïlles de Sa Pista es podrien tornar a fer carreres de competició.

* Es muntarà l'escola de ciclisme i na Magdalena Rigo Vanrell, monitorea esportiva, la durà a terme.

* Hi ha gestions amb l'Ajuntament per a una possible col·laboració en el

Foto: G. Mas

manteniment de Sa Pista.

* També hi ha gestions amb entitats oficials de Ciutat.

* Per aconseguir els 3.150.000 mínims per començar fer feina es demanarà ajuda a les entitats esportives

i es faran gestions amb empreses de publicitat per aconseguir-ne.

* Hi ha la possibilitat de fer berbenes, recitals, etc...

• PESCA •

Quina calor!

Sembla que el peix surt cuit de l'aigua. Bé estan els que poden estar en remull, com són els pescadors de submarina. Aquests duen fetes dues de les tres proves de la regularitat. La primera va ésser dia 3 de juliol i la classificació fou la següent:

- 1er.- Toni Cirer
- 2on.- Guillem Barceló
- 3er.- Llorenç Gelabert
- 4rt.- Andreu López

I el dia 16 es va fer la segona prova, hi va haver més participants però menys peix. La llista va quedar així:

- 1er.- Guillem Barceló
- 2on.- Toni Cirer
- 3er.- Toni López
- 4rt.- Llorenç Gelabert
- 5è.- Andreu López

Dins el més d'Agost es disputarà la darrera prova d'aquesta modalitat, llavors veurem qui ha estat el més bo a baix de l'aigua i qui només ha anat a nedar.

I una altra modalitat estiuenca és la de barca o volantí que també dins el passat mes de juliol es feren dues proves. Aquestes dues proves es varen fer en coordinació amb el Club Nàutic de Sa Ràpita. Per aquest club fou interclubs de dues proves, la de dia 10 i la del 24. Per als participants del Club de Campos encara falta una prova per a la classificació general.

La prova del dia 10 va ésser sonada per la peixetada que va arribar a port. Destacarem en Joan Llompart amb 14350 grs, en Toni Huguet amb 10.600 grs, na Isabel Llompart amb 8650 grs i en Rafel Munar amb 7150 grs; quasi res en quatre hores de pescar. Una mica de sort sí que varen dur, eh!. Això surt del normal.

I si la primera prova va destacar per la quantitat, a la segona hi va haver un quants que varen anar a cercar la qualitat, cada un té les seves raons.

Una vegada acabada aquesta

segona prova, la del dia 24, el club Nàutic de Sa Ràpita obsequià els participants amb una pica i als guanyadors amb els respectius trofeus; són aquests:

- 1er.- Joan Llompart 18940 punts
- 2on.- Toni Huguet 14650 punts
- 3er.- Isabel Llompart 11830 punts

Aquesta tercera classificada s'endugué un altre trofeu a la participant femenina de major puntuació. I el darrer trofeu que s'entregà fou a la peça major per a en Jaume Clar amb un sorell de 360 grs.

Enhorabona a tots ells i sobretot a aquest darrer, futura promesa en aquesta modalitat.

Jaume Clar

• BÀSQUET •

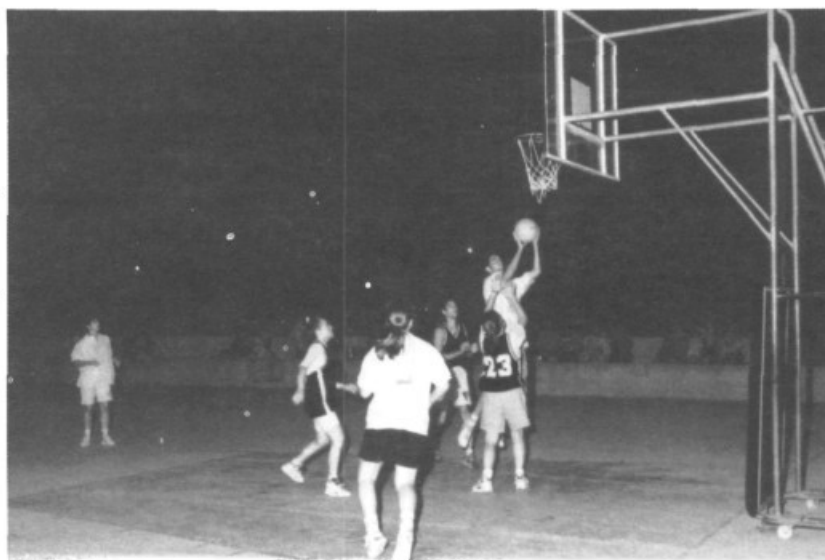

Miquel Oliver i Bauçà

Aquest passat mes de juliol ha tingut com a protagonista una forta calor que ha reduït l'activitat a la mínima expressió, almanco en el món del bàquet campaner. En poques paraules, només vos he de dir tres coses:

Primera, l'equip senior femení és l'únic que ja ha començat la pretemporada, mentre els entrenadors dels equips cadets, masculí i femení, comencen a reunir els seus jugadors.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— El II torneig d'Streetball ha tengut una bona acollida entre els aficionats.

Segona, al llarg d'aquest mes s'ha duit a terme l'escola d'estiu de bàquet, de la qual en parlarem més i millor el proper mes.

Tercera, set equips masculins i dos mixtes participa en el II torneig D'Streetball Vila de Campos. Després

d'una setmana tot està obert i fins dia 11 d'agost no se sabrà o s'haurà sabut, el resultat final.

Bé, això és tot. Al proper número vos contaré més i millors coses.

ESCACS

Rècord de participació en el torneig d'escacs de sa Ràpita

Trenta-dos jugadors, repartits en 8 equips de quatre cadascun, bateren el rècord de participació de la cinquena edició del Torneig de Partides semi-ràpides per Equips de Quatre Jugadors de sa Ràpita, organitzat, com cada any, pel Club Foment d'Escacs i l'Obra Cultural Balcar de Campos, amb el patrocini de l'ajuntament.

Aquest torneig, que va començar quan un grup de seguidors a l'esport-ciència i al món de la cultura decidiren organitzar una activitat escaquística per les festes de sa Ràpita, ha esdevingut, avui, un esdeveniment esperat i anhelat per algunes dotzenes d'aficionats que estiuegen al nucli costaner campaner i també al de s'Estanyol. Un dels participants manifestava a Ressò: «m'he entrenat tot l'hivern; vene disposat a millorar el meu paper de l'any passat».

A les sis i mitja de l'horabaixa del dissabte setze de juliol, el carrer

Calamar ja era ple de jugadors i espectadors disposats a gaudir de l'entreteniment i l'espectacle. Després d'un breu debat per consensuar les regles de la competició, es començà el torneig que, dues hores i mitja més tard havia de donar com a guanyador l'equip de la família Ramis que revalidava, d'aquesta manera, el primer premi obtingut ja en l'edició de l'any passat. I és que des que el fundador de la saga escaquística més popular de la vila, Josep Ramis, inicià l'afecció per aquest esport, són ja tres les generacions de Ramis apassionats pels escacs. Els Miquel, Pedro, Pep i Josep

Ramis no varen tenir rival i s'apuntaven el triomf final, després de derrotar l'equip que quedaria segon, format per Antoni Palmer, Damià Andreu Verger, Oriol Torner i Daniel Gil. Recolliren el tercer premi Miquel Ollers, Miquel Mulet, Andreu Lladó i Joan Gabriel Vidal.

Ara els afeccionats campaners i rapiters tenen una nova cita amb el seu esport preferit el proper dilluns dia 15, festa de la Mare de Déu d'Agost, ja que a les sis i mitja de l'horabaixa, davant el bar de can Nina, el Club Foment d'Escacs organitza un torneig de partides ràpides individuals.

Jaume Lladó.

— L'equip de la família Ramis es tornà adjudicar el primer premi.

Torneig de Futbol estiu '94

LA VENJANÇA D'SPORTS CAMPOS

En el darrer número de RESSÒ ja vos informàvem del començament d'aquest torneig que es ve disputant estiu darrera estiu. Vos oferíem també la classificació dels dos grups quan duen disputades 5 jornades del torneig. Ara, una vegada acabat el torneig, estam en condicions d'oferir-vos la classificació final:

Una vegada acabada la fase de classificació els quatre equips que havien de jugar les semifinals eren Sopa de Mè i P. Dinàmic-Dist. S. Ginard, com a campió i sub-campió del grup A respectivament, i Ca'n Peixet i Sports Campos, com a campió i sub-campió del grup B, respectivament.

Les semifinals, disputades el 8 de juliol, es presentaven molt disputades i, a priori, sense un clar favorit. El partit que enfrontava, a la 1a semifinal, a Sopa de Mè i Sports Campos s'havia de decidir des del punt de penalt ja que el resultat, a l'acabament del partit, era de 3-3. Els penals afavoriren a Sports Campos que era el primer equip que es classificava per a la final. En la segona semifinal, que enfrontava a Ca'n Peixet i a P. Dinàmic-Dist. S. Ginard, el resultat va ser clarament favorable al l'equip de Ca'n Peixet que guanyava per 4-0 i es classificava per a la final.

El 9 de juliol es disputava a les 8 del vespre el partit pel tercer i quart lloc entre els equips Sopa de Mè i P. Dinàmic-Dist. S. Ginard amb el resultat favorable als primers per 3 gols a 1. A continuació es disputava, enmig d'una gran expectació, la gran final. La pel·lícula de la final va tenir un argument i uns protagonistes totalment diferents als que havia tingut en el partit de la fase de classificació que enfrontava els dos mateixos equips. En aquella ocasió el resultat fou favorable a Ca'n Peixet per 8-1, un resultat que tothom considerava escandalós i excessiu. En el segon partit el resultat va ser de 5-2 favorable a Sports Campos que, així, es venjava de la golejada encaixada a la fase de classificació.

La classificació final absoluta del torneig quedà d'aquesta manera:

- 1er- SPORTS CAMPOS
- 2on- CA'N PEIXET
- 3er- SOPA DE MÈ
- 4rt- P. DINÀMIC
- DIST. S. GINARD
- 5è- OPEL SANTANYÍ
- 6è- ELECTROMAC
- 7è- C. LL. ASTURIANA
- 8è- SUPER LLONJA
- 9è- CA'N XIM
- 10è- CA'N MULET

- 11è- CONSTRUCCIONS FERVI
- 12è- SA RUA
- 13è- BAR ES MODERN
- 14è- CRISTALLERIA CAMPOS
- 15è- PUB DISTRITE 3

Pel que fa als trofeus al màxim golejador i porter menys golejat varen ser per Tomeu Obrador (Sport Campos) amb 26 gols i Jaume Martínez (Ca'n Peixet) amb 10 gols encaixats (1,4 gols per partit) respectivament.

L'organització d'aquest torneig considera que el joc net i l'esportivitat han estat les característiques fonamentals d'un torneig que ja està prou arrelat al nostre poble i de moment la seva continuïtat està garantida.

PRE-TEMPORADA DEL C.E. CAMPOS POQUES NOVETATS EN EL PLANTER QUE DISPUTARÀ LA TERCERA DIVISIÓ

El C.E. Campos, que el proper 4 de setembre i davant l'Atc. Ciutadella comença la seva aventura tercera-divisionària, està ja fent feina de valent i disputarà un caramull de partits amistosos de cara a confeccionar un equip competitiu dins la 3ª divisió. Els nous fitxatges, dels quals més abaix vos oferirem unes pinzellades de les seves respectives carreres esportives, han de ser el reforç que necessita l'equip per afrontar amb èxit aquesta categoria per entrenar.

Antoni Fiol, 27 anys. Ha jugat amb el Felanitx fins a Juvenils. Després ha jugat a Felanitx 3a, al Santanyí i al Cala D'Or.

Isidre Teruel, 27 anys. Ha jugat totes les categories de La Salle i també ha jugat amb el Mallorca, Balears, Felanitx, Constància, Felanitx i Margaritense.

Miquel Àngel Tomàs, 19 anys. L'Ale-vín Porreres, l'infantil de Sant Francesc i el Juvenil Sant Francesc Nacional han estat els seus equips.

Miquel Juan, 18 anys. Va jugar fins a infantil a Porreres, Cadete al CIDE i Juvenil CIDE Nacional.

La nova Junta Directiva del C.E. Campos, que és la mateixa gent que formava l'anterior Junta Gestora, ha hagut de variar el preu de les quotes de socis per adequar-les a la nova categoria i, a més a més, s'ha de tenir en compte que, a les quotes, no se'les havia canviat el preu feia ja uns anys. Potser per això algú pensarà que l'increment és molt notable però no és del tot cert ja que els preus estan dins la mitjana de la resta d'equips de tercera. Les quotes queden fixades així:

- Soci Juvenil: 4000 (entre 16-18 anys prèvia presentació DNI)
- Soci «Normal» (Homes): 13000
- Soci «Normal» (Dones): 9000
- Soci Protector: 18000 (amb una entrada de franc per dona)
- Soci d'Honor: 25000 (amb una entrada de franc per home o dona)

Per acabar, recordar que la presentació «oficial» de l'equip davant de l'afició campanera serà en motiu de les Festes de la Mare de Déu d'Agost contra l'Atc Balears i pot ser una bona ressenya per veure com afrontarà l'equip aquesta nova categoria.

Pep Toni Sala i Toral

BON COMENÇAMENT DINS LA TERCERA

Que està a punt de començar una de les temporades més importants per a la història del futbol campaner és un fet que, per poc que es segueixi el futbol a la Vila, tothom sap. I pel que es veu, la Junta Directiva, va amb molt de compte a l'hora de les despeses en fitxatges de jugadors que, en teoria, han de reforçar l'equip. Això és molt bo si ens aturam a pensar en exemples d'equips que es varen enlluernar per la 3ª Divisió, varen tirar la casa per la finestra i, ara, estan perduts en les categories més baixes del futbol il·lenc. Exemples n'hi ha molts, però, els més destacats, per jo, són el Porto Cristo i el Cala D'Or. El primer milita a 1ª Regional i el segon, i més significatiu, milita a 2ª Regional. Supòs que qui estimi el C.E. Campos, encara que sigui un poc, i vulgui que el futbol, el nostre poble, segueixin durant molts d'anys no vol que coses com aquestes succeeixin aquí, el nostre poble; per tant, en principi, primer aplaudiment per la Junta Directiva i esperem que no sigui l'únic. L'encert que hagin pogut tenir en els fitxatges serà un tema per discutir ja avançada la lliga. De moment, la primera que han feta -no tirar la casa per la finestra- l'han encertada.

Pep Toni Sala i Toral

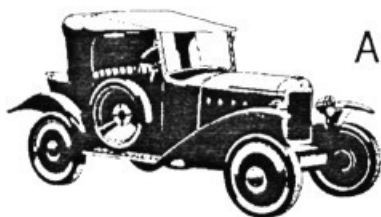
Gestoria ADROVER

TRAMITACIONS I ASSEGURANCES

Convent, 3 • 07630 CAMPOS

Tel. 65.27.01 • Fax 65.27.00

AUTO - ESCOLA COVAS

Antoni Covas i Burguera

Carrer Siquia, 72 - Tel.65.00.81
07630 CAMPOS (Mallorca)

**PERRUQUERIA
ESTÈTICA**

Li oferim els nostres millors serveis en Perruqueria i Estètica i li recordam el nostre horari d'estiu, de dimarts a divendres de les 9 a les 2 i de les 3'30 a les 8'30; dissabtes de les 8 a les 2.

**Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS**

Bar - Restaurant

CA'N CÓS

Especialitat en: Cuina Mallorquina, Grill

BANQUETS • NOCES • COMUNIONS

Ctra. Santanyí, s/n - Tel. 65.27.87
07630 CAMPOS

RESSÒ

Revista mensual

ANY 7

Agost 1994 • N.º 62

Edita: Obra Cultural Balear de Campos

Informació i Correspondència:

Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS

Fax.: 971 - 65.02.02

Coordinadors:

M. Alcaraz

D. Huguet

P. Ollers

E. Tomàs

Coordinador Eports:

Miquel Oliver

Coordinadora Seccions Fixes:

Antònia Sitjar

Coordinadora Publicitat:

Maria Bauçà

COL.LABORADORS:

Miquel Adrover i Monserrat

Joan Adrover i Mascaró

Xesc Adrover

Margalida Ballester

Sebastià Covas

Joan Juan Pons

Clementina Kokkelink

Josep Lladó

Jaume Lladó

Gori Mas

Antònia Serra

Damià Andreu Verger

Núria Vives

Sebastià Moranta

Guillem Mas i Forteza

Apol·lònia Vanrell

Maria Barón

Arnau Perelló

Francesc Miró

Josep Antoni Sala

Margalida Martorell

Francesc Blasco

Pere Adrover

Francesc Mas

Guillem Mas i Ferrari

Damià Prohens

Bàrbara Monserrat

Francesca Ballester

Francesca Mas

Miquel Àngel Aguiló

Antoni Ginard

Jaume Clar

Antoni León

Miquel Roig Adrover

Jordi Caldentey

Joan Lladonet

Francisca Oliver

FOTO PORTADA: FOTO VIDAL

Subscripció: 2.500 Ptes. anuals

Preu d'aquest exemplar:

220 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

ADROVER - CAMPOS

Tel. 65.02.02

CAN GASPARE

Ferreria fundada l'any 1868

Jaume I, 43
07630 CAMPOS
Tel. 971-65.06.28

- Compra i venda maquinària usada
- Reparació maquinària
- Ornaments artístics
- Treballs en acer inoxidable
- Fabricació i restauració molins de vent
- Treballs de torn
- Ferrament

35

SI NO SE L'EMPORTA
ÉS PERQUÈ NO VOL

DERBI
VAMOS

Abonant només 8.290 Pta/mes*
En 24 mensualitats i una entrada de 17.540 Pta.

*Import del crèdit, 175.000 Pta. T.A.E.: 13,39%

...o sense abonar res

Imposició a termini de: 1.325.000 Pta. a 36 mesos**

ó 1.925.000 Pta. a 24 mesos*

T.A.E.: de la remuneració en espècie: * 7,70% ** 7,74%

BANCA MARCH

QUINA PASSADA ! D'INVITACIONS !

*i, a més, ara,
de franc !*

Mos casam!

I juntament amb les nostres famílies vos convidam a celebrar-ho amb nosaltres.

FOTO VIDAL
CAMPOS

Vos esperam dia 13 a les 17'30 a l'Església de Sant Bartomeu, a Montuïri, i després al sopar a les 20'30 al Reial Club Nàutic de Palma.

Vendreu?

Pep i Joana

Novembre, 1993.

Et cases prest?

Has de fer el bateig o comunió del teu fill?

T'agradaria convidar com ho varen fer en Pep i na Joana?*

I si, a més et sortís de franc i sense maldecaps?*

Sí... Idò creu-me de veres que et convé venir, sense cap compromís, a parlar amb nosaltres.

Volem fer aquest obsequi a les famílies que abans del 30 d'Octubre ens ajudeu a planejar amb temps les nostres reserves de reportatges.

Vidal
CAMPOS

C/. Plaça, 15
CAMPOS
971-65.06.43

FOTOGRAFIA I VÍDEO

Especialistes des de 1.919

* Et regalam fins a una invitació per cada dia d'anticipació de la teva reserva comptant a partir del dia que quedi confirmada.

* Els models i les sessions varien d'acord al tipus de feina que es trüi, però tots estan inclosos en la promoció, des dels "Elite" que tan sols pots trobar a Foto Vidal fins als més econòmics, amb preus dels més competitius.